PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini Abb postale I gruppo - Cena 35 lir

Leto XVIII. - Št. 170 (5254)

TRST, petek 3. avgusta 1962

Popoln sporazum med alžirskimi voditelji Politični urad se premesti danes v Alžir

Sporazumeli so se o političnem uradu, o volitvah, ki bodo 27. t. m., in o sestanku narodnega sveta alžirske revolucije - Budiaf in Krim Belkasem sta poudarila, da sta sprejela sporazum samo zaradi resnosti položaja

ALŽIR, 2. — Na današnjem zaključnem sestanku med alžirskimi voditelji Kiderjem, Belkasemom, Budiafom in polkovnikom El Hadžem so se končno sporazumeli, in politični urad se bo jutri premestil v Alžir.

Sporazumeli so se o naslednjem: 1. o političnem uradu, 2. o volitvah v ustavodajno skupščino, ki bodo ta mesec, verjetno 27., in 3. o sestanku narodnega sveta alžirske revolucije, ki se bo sestal prvi teden po volitvah, da prouči položaj in vprašanje političnega urada.

Po sestanku je Kider, ki je bil v družbi Budiafa, Krima Belkasema in polkovnika Hadža, prebral skupno sporočilo o sporazumu in povedal, da bodo ostali člani političnega urada prišli jutri ob 18. uri (ob 17. po srednjeevropskem času) v Alžir.

Budiaf je izjavil, da sicer ostane pri svojem stališču glede političnega urada, vendar pa je spričo resnosti položaja njegova dolžnost sodelovati v tem organizmu. Dodal pa je, da je po njegovem mnenju po izvolitvi ustavodajne skupščine nujno potrebno redno zasedanje narodnega sveta alžirske revolucije, «da znova prouči vprašanje političnega urada».

Tudi Krim Belkasem je izjavil, da je šele danes zjutraj sprejel sporazum in da ostane «bolj kot kdaj prej zvest svojemu stališču glede spoštovanja zakonitosti demokracije in splošne volilne pravice». Še vedno bo nasprotoval «z vsemi sredstvi vsem poizkusom diktature in osebne oblasti».

Uradno poročilo o sporazumu se glasi: «Razgovori, ki so jih začeli v Alžiru odgovorni bratje Mohamed Budiaf, Belkasem Krim, Mohamed Kider, polkovnik Mohamed el Hadž, katerim se je pridružil brat Sabah Bitat, so se končali. Spričo resnosti položaja in nepreračunljivih posledic za deželo, če se kriza ne bi pravočasno rešila, spričo nujnosti vzpostavitve narodne enotnosti in strnjenosti, ki sta nujni za izpolnjevanje velikih nalog, ki nas čakajo, zlasti pa za organiziranje državnih ustanov, in upoštevajoč soglasno željo alžirskih ljudskih množic: Zavedajoč se naših odgovornosti, je bil dosežen naslednji sporazum: 1. o političnem uradu, 2. o volitvah v ustavodajno skupščino, ki bodo ta mesec, verjetno 27., 3. o sestanku narodnega sveta alžirske revolucije na rednem zasedanju, načelno prvi teden po volitvah za skupščino, da se prouči položaj in vprašanje političnega urada. Razgovori so potekali v ozračju bratstva in razumevanja».

Na podlagi sporazuma bo politični urad vodil do volitev vse notranje zadeve, vlada pa bo še dalje predstavljala Alžirijo v tujini. Po volitvah bo izvoljena skupščina imenovala prvo alžirsko vlado, ki bo vodila notranje in zunanje zadeve.

Alžirska ministra Busuf in Ben Tobal sta še vedno v Tunisu. Odklonila sta vsak komentar. Verjetno bo Ben Tobal ostal v Tunisu še dva dni, medtem ko bo Busuf ostal tam do jutri. Ni znano, kakšne namene imata. Medtem pa je odpotoval iz Pariza minister za informacije Jazid, ki se vrača v Alžir.

Alžirski prefekt je danes pozval vse voditelje podjetij, naj obnovijo svojo dejavnost v čim krajšem času, da se pospeši gospodarski dvig. Zadevni poziv pravi, da gre za življenjsko nujnost za vse delavce, ter da bodo v kratkem uvedli stroge ukrepe, da se doseže ta namen.

Politični opazovalci ugotavljajo, da izjava Budiafa in Krima Belkasema kaže, da gre za začasen sporazum spričo resnega položaja v deželi. Vsi voditelji so sklenili, da bodo počakali do izvolitve ustavodajne skupščine in do zasedanja narodnega sveta alžirske revolucije. Ni izključeno, da se bo v tem času stanje nekako normaliziralo.

Ni še znano, kaj je bilo sklenjeno glede glavnega štaba, ki ga je bila alžirska vlada odstavila. Predstavnik skupine iz Tlemcena Bumendžel je na vprašanje časnikarjev izjavil, da bo Ferhat Abas prišel jutri v Alžir z Ben Belo in z ostalimi člani političnega urada, ki so v Oranu. Dodal pa je: «Kar se tiče polkovnika Bumediena, vam ne morem za sedaj nič reči».

Spričo te rezerviranosti Bumendžela in spričo dejstva, da nobeden od političnih voditeljev, ki so sodelovali pri alžirskih pogajanjih, ni omenil vprašanja vojakov, menijo, da so glede tega še vedno težave.

Sporazum v Alžiru bo vsekakor omogočil, da alžirski voditelji končno začnejo konstruktivno delo v korist alžirskega prebivalstva. Razen tega bo preprečil načrte Pariza. Še včeraj je predsednik francoske vlade Pompidou po televiziji grozil z vojaško intervencijo. Izjavil je med drugim: «Naša temeljna skrb v sedanjem trenutku je zagotoviti z razpoložljivimi sredstvi zaščito naših sodržavljanov. Ne moremo jih povsem učinkovito ščititi. To bi lahko storili na absoluten način, samo če bi uporabili vsa naša vojaška sredstva, zbrali naše sodržavljane in jih nato premestili v Francijo. To je rešitev, ki bi pomenila katastrofo, katere nočemo in za katero bi se odločili, samo če bodo vse druge rešitve nemogoče».

Pompidou je omenil, da je Alžirijo zapustilo okoli pol milijona Francozov, in je nadaljeval: «Majhno število teh beguncev se je vrnilo v Francijo brez upanja, da se vrne v Alžirijo. Iz raznih vzrokov so prekinili z Alžirijo.

Drugo majhno število je prišlo v Francijo z namenom, da se vrne. Toda ogromna večina je med tema dvema skrajnostima. Za ogromno večino bodo prihodnji tedni in razvoj položaja v Alžiriji pokazali pot. Če bi se v Alžiriji uveljavila anarhija, če bi se zdelo, da je varnost Francozov slabo zajamčena, ali sploh ni zajamčena, tedaj je jasno, da se ta velika množica ne bi vrnila, in verjetno je, da bi se povečala».

Končno je Pompidou izjavil, da, «če Francozi ne bi mogli živeti v Alžiriji, bi sprejeli obširne ukrepe, da bi jim pomagali».

Izvršilni odbor v Alžiru je objavil nocoj dokončne uradne podatke o referendumu o samoodločbi, ki je bil 1. julija v Alžiriji. Podatki so naslednji: vpisanih volivcev 6.562.478. Glasovalo jih je 6.013.622. Belih ali neveljavnih glasovnic: 23.390. Veljavni glasovi: 6.012.232. «Da»: 5.993.754. «Ne»: 16.478.

Krim Belkasem, Mohamed Budiaf in Kider med razgovori v vladni palači v Alžiru

NA PODLAGI SPORAZUMA VSEH POLITIČNIH SKUPIN

Poslanci prekinejo delo 8. t. m. Desničarji so se s tem odpovedali obstrukciji

Zakon o nacionalizaciji bo predvidoma izglasovan 21. septembra - Piccioni o «treh konstantah» zunanje politike - Napad policije na demonstrante v Messini

RIM, 2. — Danes so se načelniki vseh poslanskih političnih skupin dokončno sporazumeli o predlogu predsednika Leonea, da se razprava o nacionalizaciji električne industrije prekine 7. ali 8. t.m. ter da se poslanci ponovno po poletnem oddihu sestanejo v začetku septembra, ko bo zaključena splošna razprava ter se bo začela razprava o posameznih členih zakonskega predloga, tako da bi bil zakon izglasovan v tretjem tednu meseca septembra, verjetno 21. septembra.

Socialistična skupina je o prekinitvi objavila posebno izjavo, v kateri sicer poudarja, da s tem njen predlog ni bil sprejet, vendar pa se je s sklepom vseh političnih skupin desničarska opozicija odpovedala obstrukciji. Socialisti so namreč predlagali, naj bi se razprava nadaljevala brez prekinitve do dokončne odobritve zakona. Glede sklepa pa poudarjajo, da se bo z njim tvegalo nadaljevanje negotovosti na finančnem trgu v škodo varčevalcev.

Med današnjo razpravo se je oglasila zopet vrsta fašističnih, monarhističnih in liberalnih govornikov, ki so ponavljali stare «argumente» proti nacionalizaciji, medtem ko sta v prid nacionalizaciji govorila demokrstjana Amatucci in Donat Cattin.

Na zasedanju komisije za zunanje zadeve poslanske zbornice je bila danes razprava o proračunu zunanjega ministrstva. Poročal je demokristjan Vedovato, med diskutanti so med drugim govorili Saragat, Montini, bivši zunanji minister Gaetano Martino, poslanec KPI Polano, tržaški demokristjanski poslanec Bologna in drugi. Bologna je med drugim zahteval od zunanjega ministra, naj bi se okrepila kulturna pomoč italijanski manjšini v Istri, zlasti pa je poudaril nujnost, da bi se obnovili kulturni seminarji, ki so jih organizirali že lani z velikim uspehom. Govornik je zahteval tudi rešitev vprašanja opcij. Glede obnove sporazuma o ribolovu na Jadranu pa je predlagal, naj se od Jugoslavije zahteva znižanje odškodnine, sprememba sporazuma ter sklenitev posebnega sporazuma glede ribolova v Tržaškem zalivu.

Komunistični poslanec Polano je predlagal, naj komisija izglasuje resolucijo, v kateri se zahteva od vlade, naj poskrbi za bolj tesne stike z Vzhodno Nemčijo ter naj zavzame svoje lastno stališče glede berlinskega vprašanja.

Saragat je govoril zgolj o tehnični plati proračuna. Zanimiva pa je bila izjava socialističnega poslanca Bassa, ki je dejal, da govori v lastnem imenu. Izjavil je, da bo socialistična skupina izrazila svoje mnenje, «ko bo to potrebno, kot je storila v senatu». Poudaril je, da se je socialistična skupina med glasovanjem o zaupnici vladi vzdržala glasovanja v obeh zbornicah, tako da je svoboda odločanja ostala nedotaknjena, čeprav je na vseh področjih «sodelovanje odprto».

Vsem diskutantom je odgovoril minister Piccioni, ki je pri tem podčrtal «tri povojne konstante ital. zunanje politike, in sicer: atlantska politika, evropeistična politika in sodelovanje pri reševanju vprašanj tako imenovanega tretjega sveta». «Te konstante ostanejo take ne samo v čisto abstraktnem smislu, temveč se gibljejo v smernicah v dinamičnem smislu, v smislu, da se izvajajo v splošnem interesu miru», je dejal Piccioni. Zunanji minister je zavrnil predlog poslanca Polana, pri čemer pa je zajamčil, da bo vlada upoštevala nekatere tehnične plati, ki jih predlog vsebuje. Poslancu Bologni pa je odgovoril, da bo vlada s «polnim zanimanjem» upoštevala vsa vprašanja, ki jih je Bologna predlagal glede italijansko-jugoslovanskih odnosov. Končno je komisija za zunanje zadeve odobrila predlog proračuna zunanjega ministrstva.

Medtem pa se je med socialdemokratsko «Giustizia», socialističnim «Avanti!» in komunistično «Unità» vnela precej ostra polemika zaradi Saragatovih izjav v Neaplju. Glavni urednik slednje, Alicata, je zapisal, da nekatera stališča PSI dopuščajo Saragatu, da postavlja kot politično realno vprašanje, kot bližnji smoter, pristanek PSI na atlantsko politiko in na politiko prekinitve sodelovanja socialistov v CGIL. Alicata se v članku vprašuje, ali je možno, da niti sedaj socialisti nimajo ničesar povedati in pojasniti delavskemu razredu in delavcem.

«Avanti!» pa piše: «Mi prav zares nimamo prav nič pojasnjevati delavcem, ki že dobro poznajo smotre socialnega in demokratičnega napredka, katere mi zasledujemo. Pač pa smo dolžni več kot pojasnilo, odgovor, listu «Unità» in na argumente, s katerimi nenehno seje med delavce seme razdora.» List poudarja, da je najboljši odgovor na Alicatovo vprašanje vse tisto, kar so socialisti storili za sindikalno enotnost.

Saragat pa v listu «Giustizia» s svoje strani piše, da nima k tistemu, kar je povedal v Neaplju, ničesar odvzeti ne dodati, in poudarja, da ima kot «tajnik PSDI dolžnost izraziti željo po še bolj organskem razvoju vlade in podčrtati tisto, kar bi po njegovem mnenju utegnilo temu koristiti». «Nisem zahteval od PSI, kot piše «Unità», naj socialisti pristopijo k sindikatu UIL. Dejal sem le, da razvoj položaja dopušča videti sindikalno enotnost večine delavstva v takem organizmu, ki bi bil izven hegemonije stranke in ki bi bil trdno povezan z načeli socialne pravičnosti in politične svobode.»

V Messini je policija napadla stavbinske delavce, ki že štiri dni stavkajo, da bi dosegli povišanje plač. Z izgovorom, da je okrog 1500 delavcev preprečilo cestni promet je policija intervenirala, na kar so delavci odgovorili z metanjem kamenja. Policija je aretirala okrog 20 delavcev. Po poročilu policije je bilo med temi incidenti ranjenih 20 delavcev ter prav toliko policajev.

Neuspel bombni atentat na predsednika Nkrumaha

Dva mrtva in 60 ranjenih - Demonstracije v Akri

AKRA, 2. — Danes so uradno sporočili, da je bil izvršen na predsednika Gane Nkrumaha atentat. Nkrumah je ostal nepoškodovan. Ko je predsednik prišel z avtomobilom v vas Kulungugu blizu meje z Zgornjo Volto in ko je izstopil iz avtomobila, da pozdravi skupino otrok in drugih ljudi, je neznanec odvrgel proti avtomobilu bombo. Dve osebi sta bili ubiti, 60 pa jih je bilo ranjenih. Policija je takoj obkolila vse področje in aretirala 25 ljudi.

Nkrumah se je vračal s sestanka s predsednikom Zgornje Volte in je bil namenjen v Tamale, ki je najvažnejše mesto na severu Gane. Med ranjenimi je več članov njegovega spremstva. Predsednik se je takoj po atentatu odpeljal z avtomobilom v Bavku, 30 kilometrov od Kulunguga, kjer so ga zdravniško pregledali. Pozneje je prišel v Tamale.

V Akri so bile danes velike manifestacije, med katerimi so manifestanti vzklikali Nkrumahu. Nosili so velike trakove in table z napisi, da je šlo za fašistične in imperialistične spletke ter za spletke sovražnikov socializma v Gani. Manifestanti so zahtevali smrtno kazen za krivce.

Radio nenehno oddaja besedilo brzojavk, ki so jih predsedniki vlad in državni poglavarji vsega sveta poslali Nkrumahu s čestitkami, ker je ubežal smrti.

Varčevanje v britanski vojski po nedavnih spremembah v vladi

Novi minister Thorneycroft je odpovedal pogodbo z ZDA o raketah «Thor»

LONDON, 2. — Novi britanski minister za obrambo Thorneycroft je odredil več ukrepov, da se zmanjšajo stroški za vojsko. Zdi se, da ne bodo izdelali rakete «Blue Water», ki bi morala nadomestiti ameriško raketo «Honest John». Dokončen sklep pa ni bil še sprejet, ker številni vojaški krogi pritiskajo na ministra, naj se ne odpove načrtu za zgraditev angleške rakete.

Včerajšnja napoved Thorneycrofta, da bodo s prihodnjim letom odpovedani sporazumi, ki dopuščajo razmestitev ameriških raket «Thor» na britanskem ozemlju, je povsem gospodarskega značaja. (Gre za približno 60 raket). V Londonu poudarjajo, da so rakete «Thor» preživele kljub raznim izboljšavam. Vlada je sklenila eliminirati stroške, ki so povezani s temi raketami «zaradi nadaljnjega razvoja medcelinskih raket, zlasti pa rakete Polaris».

Razen tega je ministrstvo za obrambo napovedalo, da bo odslovilo odvišno število visokih častnikov, ki delajo pri tem ministrstvu. Minister za obrambo je ugotovil, da je v veliki palači Whitehall, kjer je ministrstvo za obrambo, zaposlenih veliko število visokih častnikov, ki pogostoma nimajo nobene točne naloge. To ministrstvo ima od vseh ministrstev največ uradnikov (civilnih in vojaških).

V Londonu menijo, da bo Thorneycroft še nadalje zmanjšal britanski vojaški potencial, posebno če bo Anglija vstopila v skupno tržišče.

Težavno napredovanje pogajanj med «šestimi» in Veliko Britanijo

Indijske pripombe glede industrijskih proizvodov Indije, Pakistana in Cejlona - Oster govor Attleeja v lordski zbornici

BRUSELJ, 2. — Ministri šestih držav skupnega tržišča so se sestali davi, da pripravijo nadaljevanje popoldanskih pogajanj z angleškim ministrom Heathom glede vstopa Velike Britanije v skupno tržišče.

Pred tem sestankom je indijski poslanik pri evropskih skupnostih Lall imel razgovor z luksemburškim zunanjim ministrom, ki predseduje konferenci sedmih. Izročil mu je pismo indijskega finančnega ministra. Lall je izjavil, da pismo poudarja, da predlogi, ki jih je pripravila skupina «sedmih» glede trgovinskih vprašanj Indije, Pakistana in Cejlona, niso v skladu z razgovori, ki jih je imel indijski finančni minister z ministri in visokimi funkcionarji «sedmih» med svojim potovanjem po Evropi.

Sinoči je skupina šestih sklenila, da bodo danes skušali vskladiti svoja stališča o naslednjih zadevah: 1. Izvoz manufakturnih izdelkov Pakistana, Indije in Cejlona v Veliko Britanijo (gre predvsem za tekstilne izdelke). 2. Pridružitev nekaterih afriških ozemelj in Antilskih otokov, ki pripadajo Commonwealthu, k skupnemu tržišču. 3. Finančna ureditev, ki je povezana z mehanizmom, katerega predvideva skupni trg za kmetijske pridelke, in določitev britanske udeležbe pri tej ureditvi.

Zvedelo se je, da je Južna Afrika zahtevala, naj bi ji priznali enak režim, kakršnega bodo priznali za izvoz kmetijskih proizvodov iz Kanade, Avstralije in Nove Zelandije.

Skupina šestih ni načela danes najbolj kočljivega vprašanja, ki se tiče uvoza kmetijskih pridelkov iz Kanade, Avstralije in Nove Zelandije. O tem je na nočni seji «sedmih» podal številne pripombe angleški zunanji minister Heath in jutri zjutraj bo posebna skupina proučila te pripombe ter poročala popoldne predstavnikom šestih.

Danes je skupina šestih govorila o možnosti pridružitve držav Commonwealtha k razširjeni skupnosti. Sporazumeli so se o sprejemu nekaterih dežel, ki so Kenija, angleške Antilije, Gvijana, Honduras, Bermudi, Zanzibar in Sv. Helena. Za druga ozemlja, ki so odvisna od Commonwealtha, so predvidene drugačne rešitve; za Malto, Ciper in Gibraltar pa je pridružitev izključena.

Kar se tiče neodvisnih dežel, je pridružitev omogočena tistim, ki predstavljajo neko gospodarsko homogenost z afriškimi deželami, ki so sedaj že pridružene. Zato je izključena pridružitev Indije, Pakistana in Cejlona, s katerimi bo skupnost do leta 1966 sklenila posebne trgovinske sporazume. Prav tako je izključena pridružitev Kanade, Avstralije in Nove Zelandije.

Jutri zjutraj bo skupina «sedmih» razpravljala o predlogih šestih glede industrijskih proizvodov Indije, Pakistana in Cejlona.

V londonski lordski zbornici se je danes nadaljevala razprava o skupnem tržišču. Govoril je bivši laburistični voditelj Attlee. Izrekel je mnenje, da vlada ne želi izčrpne debate o tej zadevi, in je dodal: «Vstopiti v skupno tržišče pomeni, da bomo postali tesnejši prijatelji Italijanov, Nemcev in Erancozov, kakor pa Kanadčanov in Avstralcev. Pred dvajsetimi leti si ne bi bil mislil, da bomo postavljali Italijane in Nemce pred Avstralce in Kanadčane.»

Nadaljeval je: «Pred dvajsetimi leti smo rešili štiri člane skupnega tržišča pred dominacijo drugih dveh. Sedaj prihajamo s klobukom v roki pred ljudi, o katerih smo mislili, da smo jih porazili v vojni.» Na koncu je Attlee izjavil, da ne odobrava pogajanj za vstop Velike Britanije v skupno tržišče.

PRAGA, 2. — Za novega češkoslovaškega poslanika v Italiji je bil imenovan Jan Busniak, ki je bil od leta 1954 do 1957 slovaški komisar za trgovino, od leta 1957 do 1960 je bil poslanik v Pekingu, od leta 1960 dalje pa pomočnik zunanjega ministra

U Tant čaka glede Katange odgovor ZDA, Anglije in Belgije

Septembra bo o Kongu razpravljala skupščina OZN U Tant pojde 24. t. m. v Moskvo

NEW YORK, 2. — Glavni tajnik OZN U Tant je na tiskovni konferenci sporočil, da države, ki so «najbolj interesirane», in s katerimi se je posvetoval glede gospodarskih sankcij proti Combejevim oblastem, bodo predložile v prihodnjih 48 urah akcijski načrt v tem smislu. U Tant je dalje sporočil, da bodo o ukrepih za rešitev spora s Katango razpravljali na prihodnjem zasedanju skupščine OZN. Dodal je, da plačila, ki jih je izvršila «Union Miniere du Haut Katanga» katanškim oblastem, pomenijo kršitev sporazuma o prenosu oblasti, ki je bil sklenjen julija 1960 med Belgijo in Kongom.

«Najbolj zainteresirane» države, t.j. ZDA, Velika Britanija in Belgija, bodo U Tantu sporočile točne ukrepe, ki so jih pripravljene uvesti proti Combeju. Enaka poročila bodo poslale U Tantu tiste države, ki imajo «individualne gospodarske odnose» s Katango. ZDA, Velika Britanija in Belgija po mnenju U Tanta lahko najbolj vplivajo na «Union Miniere» s pritiskom na delničarje in voditelje, ki so državljani teh treh držav. Razen tega uvažata Belgija in Anglija baker in Katange. Prav glede bakra predvideva načrt o sankcijah bojkot. Jasno je, da bo prav od odločitve teh treh vlad odvisno, ali bodo sankcije proti Combeju sploh mogoče. Težko si je misliti, da bosta Belgija in Velika Britanija privolili v take sankcije, saj sta doslej vedno podpirali Combeja.

Nato je U Tant sporočil, da bo skupina štirih pravnikov, ki bodo pomagali kongoški vladi pri sestavljanju nove ustave, odpotovala 15. avgusta v Kongo. Med pravniki so en Švicar, en Kanadčan, en Indijec in en Nigerijanec. Po mnenju U Tanta bodo pravniki končali svoje delo do 15. septembra, tako da bodo o položaju v Kongu lahko razpravljali na skupščini OZN, ki začenja svoje zasedanje prve dni septembra. Dalje je U Tant izjavil, da, če ne bo gospodarska akcija prepričala Combeja, da popusti, bo skupščina lahko dala nova navodila. Ker se bo že prihodnji mesec začelo zasedanje skupščine, verjetno ne bo U Tant sklical Varnostnega sveta, ker se ta ne bi mogel sporazumeti glede morebitne vojaške akcije, prav tako kakor glede gospodarskih sankcij.

U Tant je tudi povedal, da bo 24. avgusta odšel na obisk v Moskvo, kjer bo imel razgovor s Hruščovom.

Iz Elisabethvilla poročajo, da je Combe odpotoval danes v Ženevo. Izjavil je, da odhaja v Ženevo iz zdravstvenih razlogov.

Soblenu odklonjeno politično zatočišče

LONDON, 2. — Britanske oblasti so odklonile politično zatočišče Robertu Soblenu, ki je bil v ZDA obsojen na dosmrtno ječo zaradi vohunstva. V spodnji zbornici je notranji minister Brooke izjavil, da «ni nobenega razloga, da bi Soblenu priznali politično zatočišče». Dodal je, da so dali navodila letalski družbi, ki je poskrbela za potovanje Soblena iz Tel Aviva v London, naj poskrbi, da bo Soblen nadaljeval potovanje v ZDA.

«Preden sem sprejel ta sklep, je dejal minister, sem pregledal zdravniško kartoteko Roberta Soblena in sem sprejel na znanje predloge z raznih strani, naj Soblena ne bi poslali v ZDA, temveč v CSSR ali pa v kako drugo državo, ki je pripravljena sprejeti ga.» Minister je dejal, da je bil Soblen obsojen na dosmrtno ječo v ZDA zaradi vohunstva in da je po izgonu iz Izraela, kamor je bil pribežal, prišel v London samo zaradi ran, ki si jih je bil povzročil v letalu, s katerim je potoval iz Tel Aviva v New York. «Teoretično, je dodal minister, ni torej Soblen nikoli imel dovoljenja za prihod v Veliko Britanijo. Kar se tiče političnega zatočišča, ne more biti opravičeno, ker Soblen ni v ZDA preganjan zaradi svojih političnih idej ali pa zaradi svojega rasnega izvora. Priznan je bil za krivega zaradi vohunstva in kot tak ostane človek, ki je skušal ubežati kazni, ki mu jo je naložila pravica neke dežele z demokratičnimi ustanovami in ustavnimi jamstvi.»

Notranji minister je tudi izjavil, da se je po proučitvi Soblenovega spisa prepričal, da je najbolje, «vzpostaviti status quo», in torej postaviti Soblena na izraelsko letalo, ki potuje v ZDA.

Laburistični poslanec Silvermann je poudaril, da nobena stvar ne obvezuje britanske vlade, da neposredno poseže v zadevo, in je odločitev ministra označil za sramotno.

Arthur Dean odpotoval v Ženevo z novimi navodili

WASHINGTON, 2. — Ameriški delegat na ženevski razorožitveni konferenci Arthur Dean je odpotoval nocoj v New York, od koder bo jutri odpotoval z letalom v Ženevo. Zatrjuje se, da ima Dean nova navodila od Kennedyja glede pogajanj o prekinitvi jedrskih poizkusov. Dean je od ponedeljka sodeloval pri razgovorih, ki so bili pod Kennedyjevim predsedstvom v Beli hiši, da pripravijo nove predloge, kar se tiče nadzorstva nad prekinitvijo jedrskih poizkusov.

Angleški ministrski predsednik Mac Millan je izjavil danes v spodnji zbornici, da upa, da bo kmalu mogoče predložiti Sovjetski zvezi nove predloge za sklenitev sporazuma o prepovedi jedrskih poizkusov. Dodal je, da je v tesnem stiku s Kennedyjem glede tega.

Zatem je Mac Millan dejal, da Velika Britanija z naklonjenostjo gleda na napore šestih držav skupnega tržišča, da dosežejo politično enotnost.

Zunanji minister Lord Home pa je sporočil, da je bil z ZAR dosežen sporazum o plačilu odškodnine ruskim državljanom v Egiptu, katerih imetje je bilo leta 1956 blokirano in pozneje deblokirano.

Prado v Parizu

PARIZ, 2. — Bivši perujski predsednik Manuel Prado in njegova žena sta prišla davi z letalom v Pariz. Z letališča je Prado odšel naravnost v hotel Meurice. Ni znano, ali namerava ostati v Parizu. V perujskem poslaništvu v Parizu izjavljajo, da je Prado sedaj privaten državljan, in zato ne bo imel nobenega uradnega stika z diplomatskim predstavništvom svoje dežele.

Ob prihodu na letališče je Prada pozdravil minister za kulturne zadeve Andre Malraux, ki ga je bil leta 1960 uradno sprejel v Bordeauxu, ko je Prado uradno obiskal Francijo. Navzoči so bili tudi Pradov sin, perujski odpravnik poslov v Franciji, perujski poslanik pri UNESCO, predstavnik francoskega zunanjega ministrstva in mnogo Pradovih prijateljev.

Na razna vprašanja časnikarjev je Prado izrazil upanje, da se bo Peru povrnil v normalno demokratsko življenje, in je poudaril, da je vojaški udar korak na poti diktature.

DAMASK, 2. — V sirskem zunanjem ministrstvu se je zvedelo, da se bo svet Arabske lige sestal čez kakih 10 dni, da razpravlja o protestu sirske vlade proti ZAR, češ da se «Naser vmešuje v notranje zadeve Sirije». Na zahtevo sirske vlade ne bo sestanek v Kairu.

Jeseni uprava OZN na Zahodnem Irianu

Maja 1963 bo Indonezija prevzela oblast nad tem ozemljem

AMSTERDAM, 2. — Jan Van Roijen, ki se je pogajal z indonezijskim zunanjim ministrom o Zahodni Novi Gvineji, je prišel danes v Amsterdam na posvetovanje s svojo vlado. Izjavil je, da bo Subandrio «skušal sedaj prepričati predsednika Sukarna, naj sprejme sporazum». Izrekel je prepričanje, da bosta Nizozemska in Indonezija imeli v prihodnosti dobre in prisrčne odnose.

Glasilo nizozemske socialistične stranke «Het Vrije Volk» piše, da bodo funkcionarji Združenih narodov prevzeli jeseni upravo nad Zahodno Novo Gvinejo. List pravi dalje, da se bodo verjetno 6. avgusta začeli vojaški razgovori za sporazum o ustavitvi sovražnosti, 13. avgusta pa se bodo začela uradna pogajanja med Nizozemsko in Indonezijo na sedežu OZN v New Yorku. Nizozemci in Indonezijci bodo pred skupščino OZN skupno javili, da je bil dosežen sporazum o Zahodni Novi Gvineji. Če bo skupščina odobrila spprazum, bo tajnik OZN imenoval začasnega upravnega komisarja za Zahodno Novo Gvinejo. List trdi dalje, da bo majhen kontingent OZN nadomestil nizozemske čete. Maja 1963 bo upravo nad Zahodno Novo Gvinejo dokončno prevzela Indonezija.

Hruščov jeseni v ZDA?

WASHINGTON, 2. — V poučenih diplomatskih krogih zatrjujejo, da namerava Hruščov priti septembra ali oktobra v New York, ko bo zasedala skupščina OZN. Zato je tudi mogoče, da bo ob tej priložnosti prišlo do sestanka med Hruščovom in Kennedyjem. V istih krogih pravijo, da se bo Hruščov sporazumel z Ulbrichtom, ki je prišel na obisk v SZ, o ločeni mirovni pogodbi z Vzhodno Nemčijo. Zatem bo Hruščov odšel v OZN, da poudari, da je namen podpisa te pogodbe okrepiti mir v Evropi.

DANES

Končno lahko objavimo razveseljivo novico, da so se alžirski voditelji včeraj sporazumeli in da se bodo danes zbrali v Alžiru, da se končno lotijo konstruktivnega dela, ki ga alžirsko ljudstvo vedno določneje zahteva. Sporazumeli so se o političnem uradu, o volitvah, ki bodo verjetno 27. t. m., in o sestanku narodnega sveta alžirske revolucije, ki bo prvi teden po volitvah.

Minister Budiaf je izjavil, da sicer ostane pri svojem stališču, kar se tiče političnega urada, vendar pa je spričo resnega položaja sprejel mesto v tem uradu. Tudi Krim Belkasem je izjavil, da ostane pri svojem stališču, vendar pa so višje koristi narekovale sporazum. Jasno, da gre pravzaprav za začasen sporazum, ki pa je velike važnosti spričo dejstva, da je prav te dni francoski ministrski predsednik znova grozil z morebitno vojaško intervencijo, «da se zaščitijo francoski državljani».

Alžirski voditelji so torej ponovno pokazali — prav tako kakor so to pokazali v sedmih letih vojne — da so jim pri srcu predvsem koristi domovine. O vseh spornih vprašanjih bodo sedaj mogli še laže nadaljevati diskusijo, ker bodo vsi zbrani v Alžiru in v stalnem stiku. Pa tudi volitve bodo morda prinesle nove možnosti poznejše rešitve mnogih vprašanj.

Alžirske voditelje spremlja pri njihovih težavnih nalogah, ki jih čakajo, želja vsega naprednega človeštva, naj bi pri tem imeli čim več uspeha v koristi ljudstva, ki je toliko pretrpelo.

Vreme včeraj: najvišja temperatura 28.5, najnižja 19.7, ob 19. uri 25.2; zračni tlak 1015.5 rahlo pada, vlage 49 odst., veter 3 km zahodnik-severozahodnik, nebo 1/10 pooblačeno, morje skoro mirno, temperatura morja 21.4 stopinje.

Tržaški dnevnik

Danes, PETEK, 3. avgusta
Lidija
Sonce vzide ob 4.49 in zatone ob 19.32. Dolžina dneva 14.43. Luna vzide ob 7.33 in zatone ob 21.09
Jutri, SOBOTA, 4. avgusta
Dominik

POGAJANJA ZA REŠITEV SPORA V JAVNIH SKLADIŠČIH

Kompromisni predlog predstavnika urada za delo

Danes bodo proučili odgovore obeh strank zlasti pa ravnateljstva podjetja

Včeraj, tretji dan pogajanj na uradu za delo med sindikalnimi predstavniki in predstavniki ravnateljstva Javnih skladišč, se stranki v neposrednih razgovorih nista mogli sporazumeti. Da bi olajšal razgovore in da bi omogočil čimprejšnjo rešitev spora, ki toliko škode povzroča pristanišču zaradi nerazumevanja delavskih zahtev, je predstavnik urada za delo dr. Fase predložil obema strankama kompromisni predlog, in sicer:

1. da se zahteva delavcev po dokladi na natovorjeno ali raztovorjeno tono blaga spremeni v stalno doklado; 2. da se za ostala vprašanja nadaljujejo razgovori in da se pride do sporazuma najkasneje do konca oktobra. Poleg tega pa velja še vedno pravilo, da se delavcem in uradnikom Javnih skladišč priznajo vsa povišanja in izboljšanja, ki jih bo določala nova delavska pogodba za kovinarske delavce, na osnovi katere so sedaj urejene plače uslužbencev Javnih skladišč.

Obe stranki sta sprejeli predlog predstavnika urada za delo in izjavili, da ga bosta predložili delavcem odnosno upravnemu svetu podjetja.

Pričakovati je bilo, da bodo predstavniki ravnateljstva že sinoči kaj odgovorili. Toda zvečer smo zvedeli, da ravnateljstvo ni še ničesar odgovorilo, češ da morajo omenjeni predlog bolj podrobno proučiti.

Ravno tako niso mogli nič točnega odgovoriti sindikati, ker še ne vedo, koliko naj bi znašala stalna doklada v nadomestilo zahteve po dokladi za tono manipuliranega blaga. Zato se pričakuje, da se bo danes kaj več izvedelo zlasti s strani predstavnikov podjetja. Kot so sindikalni predstavniki že večkrat izjavili, leži rešitev spora samo na vodstvu Javnih skladišč, ki se mora zavedati, da delavci in uradniki ne morejo več nadaljevati pod sedanjimi pogoji in da ne zadostuje, da jim priznajo samo izboljšanja, ki jih bo določila nova delovna pogodba za kovinarske delavce, ker za njih ne pridejo v poštev akordno delo in druge ugodnosti, ki jih pogodba nudi kovinarjem in ki jih tehnično ni mogoče uveljaviti za uslužbence Javnih skladišč.

Zrelostni izpiti na italijanskih šolah

Te dni so bili objavljeni tudi izidi zrelostnih izpitov na italijanskih višjih srednjih šolah. Iz podatkov je razvidno, da je bilo na 10 šolah 911 kandidatov, 403 kandidatje so uspešno opravili maturo, 448 kandidatov ima popravne izpite, padlo pa je 60 kandidatov. Uspešno je torej opravilo maturo 44.3 odst. kandidatov, popravne izpite ima 49.2 odst., padlo pa je 6.5 odst. kandidatov. V primerjavi z lanskim letom se je odstotek dijakov, ki so uspešno opravili maturo, letos zvišal za 3.6 odst., skoraj enak odstotek velja za popravne izpite (lani 49 odst., letos 49.2), odstotek padlih pa se je znižal za 3.8 odst.

Na znanstvenem liceju Oberdan je bilo 163 kandidatov, uspešno je opravilo maturo 70 kandidatov, popravne izpite ima 73 kandidatov, odklonjenih je 20.

Klasični licej Dante (92 — 48 — 39 — 5).
Klasični licej Petrarca (90 — 33 — 45 — 12).
Učiteljišče Carducci (59 — 31 — 23 — 5).
Učiteljišče D'Aosta (52 — 19 — 30 — 3).
Učiteljišče Beata Vergine (11 — 3 — 4 — 4).
Navtični tehnični zavod (109 — 49 — 56 — 4).
Tehnični zavod Leonardo Da Vinci (124 — 57 — 63 — 4).
Tehnični zavod Carli (97 — 42 — 55 — 0).
Tehnični zavod A. Volta (114 — 51 — 60 — 3).

Seja miljskega občinskega odbora

Na zadnji seji miljskega občinskega odbora so sprejeli sklep, ki ga bo moral občinski svet še potrditi, o povečanju osnovnega odbitka pri družinskem davku od 270.000 na 350.000 lir, in sicer v zvezi z novo ministrsko okrožnico o tej zadevi. Poleg tega je občinski odbor razpravljal še o nekaterih navadnih upravnih vprašanjih.

TRŽAŠKO OPERETNO POLETJE

Tudi «Tiha voda» je zelo zabavala

Neutrudni Calderoni je bil zopet osrednja osebnost
Danes se tretjič ponovi opereta «Pri treh mladenkah»

«Tržaško operetno poletje» je včeraj zvečer dospelo do druge premiere. To pot smo gledali opereto «Tiha voda» z vseskozi prijetno glasbo Giuseppa Pietrija. Opereta z nekoliko medlim prvim dejanjem, v katerem včasih skoraj ne vemo, zakaj ljudje prihajajo na oder, se v drugem dejanju močno razgiblje in predvsem po zaslugi Elvia Calderonija pritegne občinstvo. Calderoniju, ki je tudi režiser, je treba priznati, da ne štedi naporov. Včasih bi se lahko zdelo, da že nekoliko pretirava, toda končno gre za predstavo, kjer je tudi pretiravanje večkrat potrebno. Poleg njega se je uveljavil Franco Artioli (Cecchino) z dovolj dobrim glasom in Carlo Rizzo (Ulisse). Njegova nekoliko naduta in pri tem naivna žena je bila Franca Beltramo, njeni hčeri pa Sandra Ballinari ter Carmen Villani. Posrečen je bil tudi Paolo Menegolli (Alfredo). Nastopili pa so še Manfredo Guidi, Franco Gilardoni, Genny Giordani, Edy Silver, Emiliano Davini (zelo smešen ženin), Vittorina Gatti in Rol Unches.

Zelo efektna je bila tako imenovana «rificolona»: dva sprevoda s prižganimi balončki z odra in z obzidja gradu ter potem po «parterju» spet na oder. (Pri tem je sprožil salve smeha Calderoni kot dirigent.)

Kakor prvo opereto tako sta tudi včerajšnjo predstavo poleg Calderonija pripravila dirigent Bugamelli in zborovodja Kirschner.

* * *

Danes zvečer je na gradu tretja predstava operete «Pri treh mladenkah» z Giannijem Poggijem, Franco Duval in Elviom Calderonijem v glavnih vlogah. Pripravlja pa se že tudi tretja premiera, ki bo prihodnji četrtek, in sicer «Lizbona ponoči» z Wando Osiris.

Razpis za prijave v Slovenski dijaški dom

1. Dijaki, ki nameravajo vstopiti v šolskem letu 1962-63 v Slovenski dijaški dom kot redni ali zunanji gojenci morajo vložiti prošnjo za sprejem na posebnih tiskovinah, ki jih dobijo pri upravi Slovenskega dijaškega doma v Ul. Ginnastica 72 ali pri predsednici Dijaške Matice v Ul. Geppa 9-II. (pri SPZ).
2. Prošnje za sprejem v Dijaški dom se sprejemajo neprekinjeno do izpopolnitve vseh razpoložljivih mest.
3. Dijaki, ki niso v gmotnem položaju, da bi plačevali celotno vzdrževalnino, naj vložijo pri Dijaški Matici posebno prošnjo za podporo po navodilih razpisa Dijaške Matice.
4. Vsa ostala pojasnila in navodila prejmejo prosilci pri naslovih navedenih v 1. točki.

UPRAVA

Festival «Dela» jutri v Dolini

V Dolini bo 4., 5. in 6. avgusta festival «Dela». Jutri ob 20. uri bo kulturno-zabavna prireditev ansambla «Veseli rudarji» iz Trbovelj, v nedeljo ob 16. uri pa bo kulturna prireditev, na kateri nastopajo folklorna skupina iz Barkovelj, pevsko glasbena skupina iz Podlonjerja, glasbena skupina iz Boljunca s sodelovanjem Drejčeta in Vaneta, nato pa bodo nastopili pevski zbori iz Križa, Padrič, Boršta, Proseka-Kontovela in ansambel «Veseli rudarji».

Proti večeru bosta govorila poslanec Vidali in dr. Karel Šiškovič, zvečer pa bodo za ples poskrbeli trboveljski rudarji.

SKLEP ENOTNEGA ODBORA ZA PROPAGANDO

Tržaško sodelovanje na mednarodnih sejmih

Trst bo sodeloval na sejmih v Celovcu, Innsbrucku, Dunaju in Brnu - Zakaj Trst ne bo prisoten na velesejmu v Zagrebu?

Izvršni svet enotnega odbora za propagando je na sestanku na sedežu tržaške trgovinske zbornice proučil program tržaškega sodelovanja na prihodnjih mednarodnih velesejmih. Odbor je pooblastil tajništvo, ki zaseda pri centru za gospodarski razvoj, da uredi tržaške paviljone na jesenskem velesejmu na Dunaju, na velesejmu v Celovcu in velesejmu v Innsbrucku. Na tem velesejmu bo imel tržaški paviljon izključno turistični značaj.

Poleg tega so razpravljali o posebni udeležbi na velesejmu v Brnu (ČSSR). Tam bodo priredili sestanek z operaterji; Trst pa bo posredno sodeloval z informacijsko pisarno, ki bo v okviru italijanskega kolektivnega paviljona.

Zlasti pomembna bo tržaška udeležba na velesejmu v Celovcu, katerega bodo odprli 9. avgusta. Pri ureditvi tržaškega paviljona je sodelovalo združenje trgovcev z lesom. Paviljon bo posvečen tržaški posredniški vlogi pri trgovini z lesom in bodo na njem razstavljeni vzorci vseh vrst tropskega lesa. Razstavili bodo tudi orjaško deblo dragocenega tropskega lesa iz Slonokoščene obale, ki tehta 12 ton. Paviljon bo razdeljen na dva dela. V prvem bo tropski les, v drugem pa bodo prikazane tržaške turistične zanimivosti in orisane industrijske ter pristaniške zmogljivosti. Na otvoritev tega velesejma bo odpotovala tržaška gospodarska delegacija, kateri bo načeloval predsednik trgovinske zbornice dr. Caidassi.

Ponovno moramo žal ugotoviti, da tržaški enotni propagandni odbor ni upošteval obseženih gospodarskih možnosti, ki jih nudi za tržaško gospodarstvo zagrebški mednarodni velesejem, ki spada med največje velesejme na svetu in ki je istočasno tudi največja gospodarska manifestacija države, s katero Trst meji. Nedvomno je prav, da je Trst prisoten na velesejmih v Avstriji, Češkoslovaški in drugod, prav tako — če ne še bolj — potrebno pa bi bilo, da bi bil Trst zastopan tudi v sosednji jugoslovanski republiki. To je nadaljevanje stare nojevske politike, ki Trstu občutno škoduje, saj gre skozi Trst komaj desetina celotne jugoslovanske trgovinske izmenjave, medtem ko bi lahko Trst igral resnično vlogo mostu in imel od tega znatne koristi. Popoinoma enake ugotovitve veljajo tudi za turistično propagando. Znano je, da so jugoslovanski turisti po številu nočnin na prvem mestu, da pa je za njih Trst skoro izključno prehodno mesto. Z malo truda bi lahko nedvomno del teh turistov zadržali vsaj nekaj dni, za kar je ponovno zagrebški velesejem najugodnejša priložnost.

Naraščanje indeksa

Iz Rima poročajo, da je junija dosegel splošni indeks cen na debelo, ki ga računajo na osnovi stanja 1953. leta, 102.1 točke, medtem ko je znašal maja 101.9 in junija 1961. leta 98.7. Splošni indeks cen na debelo je v prvih šestih mesecih narastel za 2.3 odst. v primerjavi s stanjem istega razdobja lanskega leta.

Indeks cen na drobno pa je dosegel junija 122.9, medtem ko je znašal maja 122.5 in junija 1961. leta 117.4. V prvih šestih mesecih letošnjega leta je povprečni indeks cen na drobno narastel za 3.9 odst. v primerjavi z istim razdobjem lanskega leta.

Tudi indeks cen je torej v zadnjem razdobju občutno narastel, kot smo to že ugotovili v zvezi z življenjskimi stroški. Značilno pa je, da je znatno v večji meri narastel indeks cen na drobno, kot se je povečal indeks cen na debelo. To priča, da sistem prodaje na drobno ni povsem zadovoljiv in da tudi trgovina povzroča naraščanje cen, ki gospodarsko ni docela utemeljeno.

• Izšla je 21. številka Uradnega lista vladnega generalnega komisariata, ki nosi datum 1. avgusta. V Uradnem listu je objavljena vrsta zakonov, odlokov predsednika republike in ministrskih odlokov.

Ukradena avtomobila

Tatvine avtomobilov se nadaljujejo. Tudi predvčerajšnjim sta dva nesrečna avtomobilista prijavila policijskim oblastem, da so jima neznani tatovi odpeljali vozili.

Prvi je bil na vrsti 31-letni Antonio Bendetti iz Ul. Patrizio, ki je bil parkiral Fat 500 C TS 13185 v bližini domače hiše. Vozilo je izginilo čez noč.

36-letnemu Mariu Roaiazu pa so prav tako čez noč ukradli avto Fiat 1100 E TS 28959, ki ga je bil parkiral blizu doma.

S tem pa tatvinam motornih vozil še ni konca. 27-letni Antonio Bone iz Ul. Piccardi 66 je prijavil agentom letečega oddelka, da so mu neznanci ukradli motor znamke «Capriolo» TS 13764, ki ga je bil parkiral blizu doma. Škoda, ki jo je utrpel znaša okoli 40 tisoč lir.

Prometna nesreča

Giuseppe Milanese, star 21 let iz Drevoreda XX. septembra se je sinoči nekaj čez 20. uro peljal po Ul. Margherita v smeri proti Ul Giulia. Nenadoma se je pretrgala jeklena žica zavore na zadnjem kolesu motorja, s katerim se je peljal. Zaradi razmeroma visoke hitrosti je Milanese zavozil na pločnik ter podrl na tla 57-letno Carlo Sanzin por. Corosez iz Ul. Timeus 7. ženska se je pobila po levem sencu ter je utrpela delno izgubo spomina. Na opazovalnem oddelku splošne bolnišnice, kamor so jo prepeljali, menijo, da bo ozdravela v 4 ali 8 dneh.

V bolnišnico so prepeljali tudi Milaneseja, ki se je pobil po obrazu ter zadobil rano na bradi in razne podplutbe po ramenih. Ozdravel bo v 3 ali 5 dneh.

Poletni urnik Slov. gospodarskega združenja

Tajništvo SGZ sporoča, da bodo uradi združenja, od ponedeljka 16. julija, odprti vsak dan od 8. do 14. ure, ob petkih pa od 8. do 12.30 in od 15.30 do 18.30.

Zadnja pot Ivana Mahniča

Ko je včeraj sonce zahajalo za kraško gmajno in borovci, so na domačem pokopališču položili k zadnjemu počitku posmrtne ostanke znanega in priljubljenega trgovca ter posestnika iz Bazovice Ivana Mahniča, ki je predvčerajšnjim nenadoma umrl po kratki in mučni bolezni.

Že pred napovedano uro se je pred Mahničevo hišo začelo zbirati veliko število vaščanov, okoličanov ter meščanov, ki so pokojnika poznali in ga cenili zaradi njegovega značaja in dejavnosti. Preden se je razvil žalni sprevod in so položili krsto na nosila pred hišo, so člani domačega pevskega zbora pod vodstvom prof. Ubalda Vrabca zapeli žalostinko «Vigred» za slovo svojemu prijatelju, ki je bil vedrega značaja in je rad v prijateljski družbi prepeval slovenske narodne pesmi. Nato se je razvil pogrebni sprevod v cerkev, kjer je bil žalni obred in so spet zapeli domači pevci. Po končnem obredu v cerkvi so hudo prizadeti in od žalosti potrti pokojnikovi svojci, sorodniki, prijatelji in znanci v dolgem, dolgem sprevodu spremili pokojnega Mahniča na njegovi zadnji poti na domače pokopališče izven vasi.

Številni in lepi venci, ki so jih nosili na čelu sprevoda, ter veliko število pogrebcev so pričali, kako je bil pokojnik znan in priljubljen daleč naokoli. Pred odprtim grobom se je od pokojnika poslovil v imenu vaške gospodarske skupnosti in Zavarovalnice goveje živine Alojz Krizmančič, ki je dejal, da je pokojni Mahnič, ki je bil celih 35 let odbornik zavarovalnice, zapustil nenadomestljivo vrzel in da ga bodo vsi vaščani hudo pogrešali, ker je vsakomur rad pomagal in se je zanimal za razvoj in napredek vasi in njenega gospodarstva. Preden so krsto zasuli, so domači pevci še zadnjič zapeli ganljivo žalostinko.

SINDIKALNA KRONIKA

11. in 12. avgusta nova stavka pekovskih delavcev

V ponedeljek skupščina delavcev lesne stroke

Vse tri vsedržavne organizacije pekovskih delavcev so sklenile proglasiti še eno 48-urno stavko vseh pekovskih delavcev v Italiji, in sicer 11. in 12. avgusta. Stavka je bila napovedana zaradi trmoglavosti delodajalcev, ki nočejo začeti z razgovori za obnovitev delovne pogodbe, ki je zapadla že pred štirimi leti, za uveljavitev gibljive lestvice v pekovski stroki, kot tudi za spoštovanje zakonov in pravil, ki določajo delo v pekarnah.

Pokrajinski odbor sindikata delavcev CGIL je poslal generalnemu vladnemu komisarju dr. Mazzi in v vednost ministrstvu za delo in socialno zavarovanje pismo, v katerem ju opozarja, da so oblasti med zadnjo stavko pekovskih delavcev 28. in 29. julija mobilizirale močne policijske sile. Zato sindikalna organizacija sprašuje iste oblasti, zakaj se ne prav tako podvizajo in posredujejo, da bi končno opravile številne kršitve socialnih zakonov in pravil v pekovski stroki, zlasti še kršitve predpisov glede nočnega dela, tedenskih počitnic, socialnega zavarovanja itd., s katerimi delodajalci izkoriščajo delavce.

Pekovski delavci so napovedali stavko ne samo zaradi obnovitve vsedržavne delovne pogodbe, ki je zapadla že pred štirimi leti, ampak tudi zato, da se spoštujejo zakoni o delu v pekarnah.

Zato pokrajinski sindikat pekovskih delavcev CGIL zahteva od pristojnih oblasti, da podvzamejo ustrezne ukrepe proti omenjenim kršitvam, vsaj v tolikšni meri, v kolikšni so znale posredovati v zvezi s stavko delavcev.

Nato pismo izraža zaupanje, da bodo te upravičene zahteve sprejete in da bodo oblasti podvzele primerne ukrepe proti skupini lastnikov pekarn, ki kršijo zakonska pravila o delu v pekarnah. Ob tej priložnosti je pokrajinski sindikat delavcev CGIL poslal pristojnim oblastem seznam pekarn, ki kršijo zakon o delu.

* * *

V torek je bil na združenju industrijcev sestanek med predstavniki sindikata lesnih delavcev in delodajalcev v zvezi s sestavo dopolnilne pogodbe. Na tem prvem srečanju so proučili zahteve delavcev. Industrijci so večji del teh zahtev zavrnili. Zato je izvršni odbor sindikata sklenil sklicati skupščino vseh delavcev lesne stroke za ponedeljek, 6. t.m. ob 18.30 v Ul. Pondares 8, na kateri bodo sindikalni voditelji obrazložili delavcem potek prvega dela pogajanj. Zaradi važnosti skupščine, ki bo morala odločati o nadaljevanju pogajanj, ki bodo v torek 7. avgusta, sindikat priporoča največjo udeležbo delavcev.

VČERAJ V RAFINERIJI «ESSO STANDARD»

Hudo ponesrečen delavec ki je padel 5 m globoko

Pleskal je bencinski rezervoar, ko je z visečega odra omahnil v globino

Do hude nesreče na delu je prišlo včeraj okoli 13. ure v Zavljah, in sicer v podjetju Esso Standard. 25-letni pleskar Elio Facchini iz Ul. D'Alviano 72 je padel z višine 5 metrov ter se hudo pobil. V bolnišnici, kamor so ga prepeljali z rešilnim avtom RK, so ga zdravniki zaradi njegovega resnega stanja utegnili samo bežno in površno pregledati. Ponesrečenec je bil v nezavestnem stanju ter je bruhal. Poleg tega je imel večjo podplutbo na desnem sencu (možen je tudi zlom na zatilniku). Ne izključujejo tudi več drugih resnih poškodb, posebno na hrbtenici. Sprejeli so ga na ortopedski oddelek s pridržano prognozo.

Do nesreče je prišlo pri pleskanju velikega bencinskega tanka. Facchini je opravil svoje delo skupno z nekim drugim pleskarjem, in sicer 21-letnim Mariom Lombardijem iz Ul. D'Alviano 70. Delo pa sta opravljala na premičnem odru, ki sta ga s škripcem dvigala in spuščala po potrebi. Ko sta v določenem trenutku vlekla vrv, da bi dvignila oder, se je Facchiniju vrv izmuznila iz rok, zaradi česar se je oder nagnil. Nesrečnemu pleskarju se ni posrečilo, da bi se oprijel ograje ter je padel na tla. Srečo pa je imel Lombardi, ki se je krčevito oprijel vrvi ter tako obstal na odru.

Ob 15.45 pa so pripeljali na opazovalni oddelek splošne bolnišnice 31-letnega šoferja Renata Gerina iz Ul. Tor S. Piero, ki se je tudi ponesrečil na delu. Nezgoda se je pripetila v bližini hangarja št. 17 v stari prosti luki. Gerin je zaposlen pri Splošnih skladiščih ter navadno prevaža razno blago s posebnimi vozički na električni pogon. Tako je tudi včeraj vozil neki tovor, ko je vozilo zdrsnilo s postajališča ob hangarju ter padlo na pomol. Gerin je padel med voziček in zid postajališča, kjer mu je stisnilo levo nogo. Pri nezgodi je zadobil tudi lažje poškodbe na čelu. Če bo šlo vse po sreči, bo ozdravel v 10 dneh.

Operiran vojak ranjen zaradi eksplozije

Predvčerajšnjim je prišlo v vojašnici Brunner na Opčinah do eksplozije v glinasti peči pri čemer je bil precej hudo ranjen vojak Angelo Cecilia. Eksplozija je ranila tudi 8 drugih vojakov, vendarle na lažji način. Ponesrečence so takoj prepeljali v vojaško bolnišnico, kjer jih je pregledal vojaški zdravnik. Ta je ugotovil, da je Ceciliovo zdravstveno stanje zelo resno ter je ukazal naj ga prepeljejo v splošno bolnišnico. Pri pregledu so ugotovili, da se je glinast drbec zapičil Ceciliu precej globoko v prsa ter mu poškodoval aorto.

Včeraj zjutraj je prof. dr. Mario Carravetta operiral ponesrečenca. Operacija je bila zelo resna, ker je bilo opravka z odvodno žilo ter je zato obstajala možnost hude krvavitve. To se je v resnici tudi zgodilo. Na vsak način se je kirurgu posrečilo, da je zašil žilo in preprečil krvavitev. Moral pa je napraviti globok urez v prsih, ker je bil drobec povzročil globoko rano. Spričo težavnosti operacije in resno poškodovanih organov, so si zdravniki pridržali prognozo.

Od ostalih ranjencev so samo tri pridržali v vojaški bolnišnici. Petim so nudili samo prvo pomoč.

Do nesreče je prišlo, ko je neki vojak, ki bo čez nekaj dni šel domov, hotel sežgati v peči nekaj pisem. Toda nekdo je skril v peč večje število petard, ki so eksplodirale takoj, ko jih je zajel ogenj.

Usodni padec

Včeraj popoldne ob 16.25 so prepeljali v splošno bolnišnico, in sicer na ortopedski oddelek, 80-letno Giuseppino Racman vd. Sancin, ki si je zlomila levo nogo v kolku. Priletno žensko so sprejeli v bolnišnico s pridržano prognozo.

Racmanova se je ponesrečila že 29. julija, in sicer v Gorici, kamor je šla obiskat neke znance. Na stopnicah se ji je spodrsnilo ter je padla na tla. Spočetka se je zdelo, da so bile poškodbe malenkostne, toda potem je postalo jasno, da je šlo za resnejšo zadevo.

Nezgoda v arzenalu

Včeraj zjutraj so prepeljali na ortopedski oddelek splošne bolnišnice 27-letnega Antonia Ramanija iz Opčin 1131, ki se je ponesrečil na delu v Tržaškem arzenalu.

Ramaniju so naročili, naj pobarva bok neke ladje. Zato se je mladi delavec povzpel na viseč oder, toda po nesreči je nerodno stopil ter padel z višine 4 metrov.

Zdravniki so pri pregledu ugotovili, da si je zvil desni gleženj (kjer so možne tudi kostne poškodbe) ter da se je precej pobil po stopalu. V bolnišnici se bo moral zdraviti kakih 15 dni.

Šolske vesti

Ravnateljstvo državne nižje industrijske strokovne šole s slovenskim učnim jezikom v Trstu (Rojan, Ul. Montorsino št. 8-III.) obvešča, da se vrši vpisovanje v I., II. in III. razred za šolsko leto 1962-63 do vključno 25. septembra t.l. vsak delavnik od 10. do 12. ure.

Pri vpisu za prvi razred so potrebne naslednje listine:

1. šolsko spričevalo V. razreda osnovne šole;
2. rojstni list izdan od občinskega urada;
3. potrdilo o precepljenju koz.

Obenem opozarja učence in učenke, ki so bili pripuščeni k popravnim izpitom v jesenskem roku, da se pričnó nižji tečajni in razredni popravni izpiti v ponedeljek 3. septembra t.l. ob 8.30.

* * *

Na državnem znanstvenem liceju s slovenskim učnim jezikom v Trstu, ki ima poleg razredov z znanstvenim učnim načrtom tudi popolne razrede s klasičnim učnim načrtom, se vrši **vpisovanje** za šolsko leto 1962-1963 **vsak dan od 10. do 12. ure** v tajništvu zavoda v Ulici Lazzaretto vecchio 9-II. neprekinjeno do 25. septembra.

Izleti

Prosvetno društvo Andrej Cok z Opčin organizira 19. avgusta enodnevni izlet v Bohinj in k slapu Savice. Vpisovanje pri Draščkovih.

* * *

Izlet SPDT na Jezersko

V nedeljo 12. 8. t.l. priredi naše planinsko društvo izlet na Jezersko, gorsko sedlo na meji med Kamniškimi planinami in Karavankami.

Vpisovanje v Ul. Geppa št. 9 v poletnem urniku od 9. do 13. ure.

* * *

Prosvetno društvo Prosek-Kontovel obvešča vse izletnike v Ravascletto, da je odhod s Kontovela ob 6. uri, s Proseka pa ob 6.15 zjutraj. Prosimo točnost.

* * *

Prosvetno društvo Prosek-Kontovel priredi v nedeljo 26. avgusta izlet v Postojno in v bolnico «Franja». Vpisovanje vsak večer na sedežu društva.

Darovi in prispevki

Namesto cvetja na grob pok. Ivana Mahniča daruje družina Ferfolja 1500 lir za Dijaško Matico.

Včeraj-danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 2. avgusta 1962 se je v Trstu rodilo 16 otrok, umrlo je 5 oseb.

UMRLI SO: 76-letna Cupo por. Loi Marcella, 80-letna Teodorovich Margherita, 92-letna Gombac vd. Ieric Carolina, 4 dni stara Carmeli Lorella, 14 ur stari Tomizza Franco.

NOČNA SLUŽBA LEKARN

Cipolla, Ul. Belpoggio 4; Godina Enea, Ul. Ginnastica 6; Alla Maddalena, Istrska ul. 43; Pizzul-Cignola, Korzo 14; Croce Azzurra, Ul. Commerciale 26.

VČERAJŠNJE CENE NA TRGU NA DEBELO

(V prvem stolpcu so najnižje cene, v 2. najvišje, v 3. prevladujoče)

pomaranče	235	259	247
limone	71	129	106
marelice	129	306	212
smokve	83	200	118
jabolka	59	235	118
hruške	40	235	118
breskve	12	141	47
grozdje	71	200	129
pesa	40	70	60
domača pesa	20	60	40
kumarice	35	60	36
čebula	29	50	36
stročji fižol	36	94	47
stročje	100	129	106
solate	45	120	70
melancane	36	90	59
krompir	33	55	49
paprika	24	212	36
paradižnik	25	118	55
zeleni radič I.	200	300	250
zeleni radič II.	40	150	100
bučke	20	80	47

Večina blaga se prodaja po prevlad. ceni (3. stolpec)

ŠIRITE PRIMORSKI DNEVNIK

Prireditve in objave

ZAVOD PRIMORSKIH PRIREDITEV — KOPER

priredi jutri, 4. avgusta ob 20.30 uri v KOPRU zaključno revijo III. jugoslovanskega folklornega festivala

«Jugoslavija pleše in poje»

Sodelujejo najboljši jugoslovanski folklorni ansambli

KOLO — Beograd
LADO — Zagreb
TANAC — Skopje

Rezervacije vstopnic in ostale informacije dobite pri Slovenski prosvetni zvezi v Trstu, Ul. Geppa 9/II (tel. 31-119) od 9. do 12. ter od 16. do 18. ure.

Kino

Nazionale Zaprto zaradi počitnic.
Fenice 16.00 «Kozak Taras Bulba» (Taras Bulba il Cosacco). Technicolor. Lorella De Luca.
Excelsior Zaprto zaradi počitnic.
Grattacielo 16.00 «Puščica in leopard» (La freccia e il leopardo). Technicolor.
Arcobaleno 16.00 «Poletni grehi» — (Peccati d'estate). Technicolor. Prepovedano mladini.
Supercinema 16.00 «Prekleta prikazen» (Il fantasma maledetto).
Alabarda 16.30 «Rdeča čarovnica» — (La strega rossa). John Wayne, Gay Russel.
Aurora 16.00 «Allarmi siam fascisti»
Cristallo 16.30 «Obleganje sedmih puščic» (L'assedio delle 7 frecce). Tehnicolor. William Holden.
Garibaldi 16.00 «Obraz ubežnika» (Il volto del fuggiasco). Technicolor. Fred Mac Murray.
Capitol 16.30 «Mož s sivo obleko» (L'uomo dal vestito grigio). Gregory Peck, Jenifer Jones.
Impero 16.30 «Levi na soncu» (Leoni al sole).
Massimo 16.00 «Vikingi». Technicolor. Kirk Douglas, Tony Curtis.
Moderno 18.00 «Razdivjani levi» (Leoni scatenati). Claudia Cardinale, Michele Morgan. Prepovedano mladini.
Astoria Počitek.
Astra 16.30 «Lokostrelci iz Scherwooda» (Gli arcieri di Scherwood).
Vittorio Veneto 16.30 «Sospicion». — Gary Grant.
Abbazia 16.00 «Prijetnost vaše družbe» (Il piacere della sua compagnia). Fred Astaire.
Marconi 16.30 «Usoda cesarice» (Il destino di una imperatrice). Romy Schneider.
Ideale 16.30 «Blue Hawaj». Technicolor. Elwis Presley.
Skedenj 20.30 «Silvester proti Gonzalesu» (Silvestro contro Gonzales). Slikanice v technicolorju.

Kino na Opčinah

predvaja danes 3. t. m. z začetkom ob 18. in 20.30 uri na prostem Metroscope film:

«Objekt Butterfly»

(Obiettivo Butterfly)

Igrajo: RAY MILLAND in BARRY JONES
Klasično delo vohunstva

EDGAR WALLACE

PREKLETA PRIKAZEN

JOACHIM FUCHSBERGER
BRIGITTE GROTHUM
MARIANNE HOPPE
RUDOLF FERNAU
EDDI ARENT · FRITZ RASP

JOSEF VON BAKY
RIALTO FILM · BISCHOFF
ATLANTISFILM

DANES V «SUPERCINEMA»

Danes v «Arcobaleno»

DORIAN GRAY · DANIELA ROCCA · ELAINE STEWART
MARK DAMON
ROMOLO VALLI · RICCARDO GARRONE · ANGELA LUCE
RICCARDO BILLI · GIUSEPPE PORELLI · FRANCO SCANDURRA
MARIO CAROTENUTO

Režija
GIORGIO BIANCHI
Poje UMBERTO BINDI

EASTMANCOLOR

«POLETNI GREHI»

PREPOVEDANO MLADINI POD 16. LETOM

BONN NAMERAVA DATI ODŠKODNINO ŠPANSKIM FAŠISTOM

Kdaj pridejo na vrsto jugoslovanske žrtve nacizma?

Kot «dedič Tretjega Reicha» in po londonskem sporazumu o vojni škodi je Bonn dolžan vsaj delno popraviti krivice in vsak izgovor je odveč, še najbolj oni, o nevarnosti za zahodnonemške finance

V Bonnu so predvčerajšnjim objavili vest, da bo Bundestag še letošnjo jesen obravnaval in ratificiral sporazum, s katerim se bonska vlada obvezuje, da bo bivšim pripadnikom falangistične «Plave divizije» dala materialno odškodnino za njihovo sodelovanje v napadu na Sovjetsko zvezo v času druge svetovne vojne. Pravico do odškodnine ima okoli 6.000 bivših španskih prostovoljcev, ki so morili in požigali po Sovjetski zvezi skupno z nacističnimi in fašističnimi armadami. Svojo obveznost do teh «prostovoljcev» bonska vlada utemeljuje z dejstvom, da «je Zvezna republika danes dedič pravic in obveznosti Tretjega Reicha».

Ko človek prebere to, se bo nujno vprašal, kaj pa obveznosti Zvezne republike kot «dediča pravic in obveznosti Tretjega Reicha» nasproti državam, ki jih je nacistična vojska pregazila, uničila in opustošila? V zvezi s tem vprašanjem bomo povzeli članek, ki ga je pred dvema dnevoma objavil zagrebški «Vjesnik» vprav v zvezi s tem vprašanjem.

Zahodnonemška vlada še ni odgovorila na zahtevo, s katero je jugoslovanska vlada zahtevala odškodnino za žrtve fašizma, za stotisoče jugoslovanskih državljanov, ki so bili trpinčeni in pomorjeni v nacističnih koncentracijskih taboriščih in izven njih. Kljub temu Jugoslavija še vedno pričakuje, da bo Zahodna Nemčija storila to, kar doslej še ni storila in materialno nadoknadila vsaj delček tistega, kar se fizično ne da nikoli popraviti. Če ne več, je to tudi pravna obveznost «dediča Tretjega Reicha» — obeh današnjih Nemčij.

Na to obveznost ju bo Jugoslavija neprestano opozarjala, dokler obveze ne bodo izpolnjene. Na to ima Jugoslavija popolno pravico ne le kot dežela, ki je v drugi svetovni vojni — v vojni, ki jo je začela nacistična Nemčija — imela razmeroma največje število žrtev. Ne smemo pozabiti, da je Jugoslavija med prvimi deželami izpustila nemške vojaške ujetnike in že tedaj pokazala s svoje strani voljo, da želi likvidirati vse posledice vojne, pa čeprav je v vojni bila ona nedolzna žrtev in ne napadalec.

Zahteve Jugoslavije v odnosu na «dediče Tretjega Reicha» se v glavnem zreducirajo na dva pravno ločena, toda vzročno povezana kompleksa:

1. Reparacije v celoti in v tem kompleksu posebno odškodnina žrtvam fašizma.
2. Odškodnina iz socialnega skrbstva, dela in zaslužka jugoslovanskih ljudi v času druge svetovne vojne v Nemčiji.

S potsdamskim sporazumom iz leta 1945. je bilo Jugoslaviji določeno, da bo dobila reparacije od tedanjih zahodnih zasedbenih področij Nemčije (edino Poljski in ZSSR je bilo določeno, da dobita vojno škodo od sovjetskega področja), toda do danes ni Jugoslavija dobila od Zahodne Nemčije niti ene marke odškodnine. Zahtevki iz socialnega zavarovanja in podobnih virov se uresničujejo s posebnimi sporazumi s pravnimi dediči. Tretjega Reicha. Zadeva je sedaj urejena z Zahodno Nemčijo, katere parlament je v septembru 1956. ratificiral sporazum o predvojnih in vojnih zahtevkih Jugoslavije. Nerešen je, torej, problem odškodnine žrtvam fašizma z Zvezno republiko Nemčijo in problem odškodnine iz socialnega zavarovanja, dela in zaslužkov z Demokratično republiko Nemčijo.

Pravno obvezana na odškodnino žrtvam fašizma — nemški termin Wiedergutmachung — bi Zahodna Nemčija bila sicer šele po sklenitvi mirovne pogodbe. Ločeno reševanje teh zahtev s strani osmih evropskih držav in sicer Belgije, Nizozemske, Luksemburga, Danske, Norveške, Francije, Italije in Grške — pa je s tem ustvarilo precedent tudi za Jugoslavijo. Čeprav je Jugoslavija imela največ žrtev, je edina država, kateri Zahodna Nemčija ni dala doslej niti najmanjše materialne odškodnine.

«Zahodnonemška vlada kaže zelo malo ali bolje niti najmanj volje, da bi prišla na roko upravičenim jugoslovanskim zahtevam» — je 18.2.1955. zapisal zagrebški «Vjesnik». Ta citat se nanaša na predvojne jugoslovanske zahtevke od Nemčije. Če je bonska vlada mogla ta problem z Jugoslavijo naknadno rešiti, bi mogla likvidirati tudi ostale probleme, ki jo težijo kot «dedica Tretjega Reicha». In v Zahodni Nemčiji tudi obstaja določen zakon za povrnitev škode žrtvam nacizma.

Ta zakon predvideva odškodnino za «izgubo življenja, odvzem svobode, oškodovanje telesa in zdravja». Ni treba posebej poudarjati, koliko jugoslovanskih državljanov so «ljudje v zelenih in rjavih uniformah» umorili, zaprli ali jim pokvarili zdravje. Mimogrede povedano, mnogi izmed tistih, ki so to počeli, se danes svobodno sprehajajo po Zahodni Nemčiji, prejemajo plače in pokojnine kot sedanji ali bivši uradniki, sodniki in častniki. Ali ni v tem primeru še bolj upravičena zahteva Jugoslavije, ki ne zahteva nič več kot odškodnino?

Jugoslavija je bonski vladi postavila to zahtevo v maju letos. In to ni bilo prvič. Bonska vlada pa na to ni niti odgovorila.

Teče že osemnajsto leto, odkar je Nemčija Jugoslaviji to dolžna, in trinajsto leto od ustanovitve Zvezne republike Nemčije, za katero takšna zahteva ni nobena novost. Nasprotno! O tem se je že govorilo in pisalo. 19. avgusta 1959. je hamburški dnevnik «Die Welt» objavil članek z naslovom «Evropski zavezniki zahtevajo od Bonna milijarde». Tu smo mogli med drugim brati:

«Zahodni zavezniki so zvezni vladi postavili zahteve za izplačilo milijard, izpolnitev česar bi ponovno, kot po prvi svetovni vojni, s svojo ostrostjo in nepreglednimi gospodarskimi in političnimi posledicami postavilo problem reparacij.»

V tem poročilu se poudarja, kako je Zahodna Nemčija, čeprav peti člen londonskega sporazuma o vojaških dolgovih (iz 1953. leta) določa, da se vse reparacijske zahteve odložijo do sklenitve mirovne pogodbe, «prostovoljno obljubila, da bo do 1961. izplačala Luksemburgu 18, Danski 16, Norveški pa 60 milijonov mark kot odškodnino državljanom, ki so «v času nacistične zasedbe bili preganjani zaradi nacionalnosti, vere in svetovnega nazora». «Sedaj pa, je leta 1959. pisal «Die Welt», zahtevajo odškodnino tudi nekatere druge države.» V tem smislu se navajajo posebno Francija, Grčija, Italija, Velika Britanija, Švica in Avstrija. «Da bi se tem zahtevam zadostilo,» je pisal «Die Welt», «bi bilo potrebnih nekaj milijard mark. To bi v sedanjem trenutku pomenilo polom nemških financ (Za primerjavo bomo dodali, da znaša letni promet koncerna «Krupp» 5 milijard mark). Strokovnjaki se sprašujejo, kako se more plačati odškodnina onim, ki so kot člani odporniškega gibanja delovali v nasprotju z mednarodnim pravom?»

Kot vidimo, so nemški advokati še vedno našli izgovore, da se Nemcem ni bilo treba držati obveznosti.

Medtem pa je, kot je znano, Zahodna Nemčija plačala odškodnino za žrtve fašizma in nacizma večini evropskih dežel, na vsak način vsem onim, ki so bile v času druge svetovne vojne neposredno zasedene. Brez odškodnine je ostala le — Jugoslavija.

Z dopustov nas pozdravljajo...

V zadnjem času se tudi Tržačani vse bolj seznanjajo s Pohorjem, tem lepim gorskim masivom, ki se južno od Drave razteza od Maribora do Dravograda. Hoteli in domovi so zlasti po vzhodnem Pohorju v bližini Maribora kar posejani, vendar je obisk domačih in tujih turistov tolikšen, da se je treba kar pravočasno pozanimati za prosta mesta. Na sliki je prijazen Poštarski dom

Iz umetnostnih galerij

Mattarelli in Abrami v «Občinski»

Letos ostaja Občinska galerija odprta tudi preko poletja. No, kot drugod, tudi tu so gotovo vplivali bolj tujskoprometni razlogi, kot pa ljubezen občinskih očetov do domačih slikarjev.

Na tej razstavi, torej vidimo olja Mattarellija in pa mešan izbor manjših del Abramija. Leta prikazuje tokrat tudi sedem olj, vendar pa je edino risba njegova močna stran. In v tej kaže znaten napredek, ki doseže umetniški višek v tuširanki «Staro mesto». Madež in skoro črtna poteza čopiča se v njej stopnjujeta do dramatičnih učinkov ploskev in prostora.

Cista Abramijeva črta nekdanjih risb pa je ohranjena le v zelo dobri risbi «Križanje», zaradi česar prijetno izstopa izmed ostalih del. Kar nam tu Abrami kaže v olju, pa ni na enaki višini njegovih risb. Njegov «Kras» je pretežko barvit in morje pred Gradežem presvinčeno. V «Soškem jezeru» se sicer zrcali barva planinske vode, ne zadovoljujejo pa nas popolnoma obdajajoči ga vrhovi. Mislimo pa, da je Abramijeva barvna pot osebneje naznačena v sliki katedralne ulice in se še jasneje odvija v intimno občuteni sličici ženskega pol akta «Sramežljiva».

Drugi razstavljavec je, kot že omenjeno, Mattarelli. Predlanskim smo videli v galeriji Lonza njegovo prvo osebno razstavo pokrajin. A skozi zareče barve neštetih olj je pronicala močna učiteljeva osebnost znancga Tostija. Lani v «Saletti alla loggia» pa se nam je nasprotno pokazal v mračni sivini neopredeljene izraznosti. Tedaj je zapustil pestrobarvno pot svežih pokrajin in zašel med goloto mrko osvetljenih kamnitih sten.

Na tej razstavi spoznamo, da je slednjič le našel osebnejši izhod iz labirinta predmetnostnega ustvarjanja. Pri natančnejšem ogledovanju pa se nam dozdeva, da je dobil pobudo pri Antonijevih slikah nihanja v vesoljnem prostoru, ki ga je preobrazil v trdnejšo valovito črto seizmičnega nastanka kraških dolin. Široko čez celo sliko potegnjen in nalahno vzbočen lok se namreč pojavlja v vseh slikah tvoreč njih osnovno kompozicijsko oporo, čeprav pravijo naslovi olj, da je to Kras, ono tovarna in drugo neko predmestje, pa to niso verni posnetki narave. So to prej njih sinteze. Torej zgoščenke sestavljene iz značilnejših pozameznosti opazovanega predmeta. Tako je olje «Tovarna» simboličen skupek gradbenotehničnih oblik, navpičnic dimnikov in pravokotnikov raznih poslopij. Vse je podano v mrzli, sivo-črni barvi, poudarjajoči statičnost, torej mirovanje v nasprotju z živahnostjo rdeče barve gibljivega avtomobila, ki tvori edini barvni poudarek suke.

Najboljše delo je gotovo vodolgovato naslikani «Kras», četudi veliko olje «Krški razgled» bolje ponazoruje Mattarellijevo žalostno miselnost ozadja njegovih slik, ki jo podčrtuje uborost barv in predmetov. Vse to pa je gotovo najbolje osredotočeno v sliki «Obalni vlak», v kateri zastarela lokomotiva vozi pred pustim trgom Unità z metafizično učinkujočim limonadnim vozičkom, ki prodaja osvežilo pod mrzlim zimskim nebom. In morda prav zato črna slika mlina na veter je tu, da čaka svojega Don Kihota, da bi se v svojem idealizmu boril s praznino vetrnih perutnic.

MILKO BAMBIČ

VTISI IN BELEŽKE S PULJSKEGA FILMSKEGA FESTIVALA

Mlada umetnica Špela Rozin o sebi - «Nenavadnem dekletu»

«Minja» našim bralcem

Špela Rozin pošilja pozdrave vsem bralcem «Primorskega dnevnika»

Pohvale tujih filmskih ljudi - Problematika filma je lahko domača, kot tudi problematika vse mlade generacije na svetu

PULJ, 2. avgusta, — O filmu «Nenavadno dekle» (— režiser Jovan Živanovič, scenarist Jug Grizelj —), ki sta ga toplo sprejela tako občinstvo, kot tudi filmska kritika, se v novinarskih krogih tu še vedno veliko govori. Iz vseh izjav, ki jih tisku dajejo tuji filmski ljudje, ki so gosti IX. jugoslovanskega filmskega festivala, izzvenevajo doslej najbolj prepričljive pohvale prav filmu «Nenavadno dekle» in to tako na račun scenarija in režiserja, kot tudi na račun mlade slovenske igralke Špele Rozin in morda predvsem na njen račun, ki je glavna protagonistka v tem filmu.

Poljski scenarist in književnik Henrik Hubert je med drugim izjavil, da je «Nenavadno dekle» za poljske udeležence filmskega festivala pravo odkritje. «To je film, ki napada in potrjuje! Vsakdo, ki ga bo videl, bo lahko dejal, da je jugoslovanska kinematografija našla svoj stil... Imate odlične igralce... Za mene je protagonistka «Nenavadnega dekleta» doslej najboljša igralka, kar sem jih videl v Pulju. Ona v svojem liku živi...»

Na gosta iz Izraela, filmskega menažerja Eshela, je «Nenavadno dekle» napravilo vtis, ki se ga ne more otresti. «Špeli Rozin» — je izjavil gospod Eshel — «je v tem filmu uspelo, da je iz igralke napravila vsakdanji lik. Je enostavna, naravna, kot bi prišla iz šole Elije Kazana.»

Z 18-letno Špelo Rozin sva se našli na terasi puljskega hotela «Riviera», v katerem se te dni odvija življenje filmskih igralcev in filmskih ljudi nasploh. Sedela je pri mizi z nekim drugim mladim dekletom, ki nam jo je predstavila kot svojo sestro in na prvi pogled med njima ni bilo razlike. Špela Rozin namreč nima na sebi ničesar, kar bi spominjalo na filmske zvezde, pa čeprav bi čez 10 let mogla postati druga Jean Moreau. Iz njenih velikih plavih oči odseva življenje dekleta, ki začenja odkrivati resnične človeške vrednote in kot takšna se nam je predstavila tudi v Minji, «Nenavadnem dekletu» povojne generacije.

Ko smo ji navedli ocene, s katerimi so filmski ljudje in kritiki nagradili njeno vlogo v filmu, ki bo kandidiral za letošnje puljske nagrade, so njene velike plave oči vidno zablestele. Sama je bila skoraj presenečena in njeni sestri Luciji se je kot kamen odvalilo od srca: «Vendar že.. Saj se doslej jugoslovanski tisk, posebno pa slovenski, za Špelo ni kdo ve kaj zanimal».

Rozinova nastopa v filmu že od 1958. leta. Je odkritje mladega režiserja Žarka Petana, ki jo je srečal na ljubljanskih ulicah in jo povabil na eksperimentalno snemanje. Sprejeli so jo in sodelovala je v Groblerjevem kratkem filmu «On in ona». Režiser Jože Babič ji je za tem dodelil epizodno vlogo v svojem filmu nato pa trtine sonca». Kmalu nato pa je Špela pričela nastopati kot glavna protagonistka v nekaterih slovenskih in jugoslovanskih filmih, kot n. pr. v «Partizanskih zgodbah», v «Nočnem izletu», v «Pesmi», v «Dobrem starem pianinu» in končno sedaj še v «Nenavadnem dekletu».

Katera vloga ji je bila doslej najbolj povšeči, ni bilo treba posebej povpraševati. Drobno, plavolaso dekle, za katero bi skoraj dvomili, da ima za seboj že toliko filmskih naporov, je najbolj navdušena nad Minjo, to je nad dekletom, ki v filmski zgodbi «Nenavadnega dekleta» sicer živi v Jugoslaviji, ki bi jo pa mogla z mladostnimi problemi, ki jih doživlja, postaviti kamor koli na Zahod ali na Vzhod. Okolje, v katerem živi, je mladostni študentovski svet Beograda. In to okolje, ta mladostni svet je tako jasno in dosledno prikazan, da diha iz njega resnično življenje novih generacij, ki imajo tudi svoje probleme, ki jih je treba ne le načeti, pač pa iskati in najti njihovo rešitev. In v tem je tako scenaristu, kot tudi režiserju dokaj uspelo, vendar je največjo težo pri tem prevzela Špela Rozin kot osrednja figura, ki se vsak dan svojega mladega življenja srečuje z novimi pojmovanji in s starimi nazori in gledišči na novo življenje in na pravice mlade ženske. In vseh teh se mora lotevati sama. Po tem filmu, ki ga v jugoslovanskih kinematografih že vrtijo, bo te dni Špela začela z novim delom v novem Hladnikovem filmu «Peščeni grad» in upa, da ji bodo v bodoče filmski režiserji in producenti omogočili, da pride do takšnih vlog, ki bi ji omogočile, da se še bolj razvije in pride še bolj do izraza.

Ko sva govorili še o zapletenem liku Minje, mi je Špela zaupala, da je dobila že vrsto pisem iz Slovenije in od drugod iz Jugoslavije in da se ji v teh pismih dekleta izpovedujejo in se ji hkrati zahvaljujejo za tako realistično prikazan lik izgubljenega dekleta, ki najde svojo pot in v kateri so ta dekleta našla tudi same sebe.

Omenili smo ji pridržke nekaterih naših kolegov glede sinkronizacije «Nenavadnega dekleta», kjer je znana dramska igralka Mira Stupica zares odlično izrazila razpoloženje in notranjo razrvanost mladega dekleta. Špela je Miri Stupici zelo hvaležna, kajti njena srbohrvaščina ji še ne dovoljuje, da bi v filmih, ki jih snemajo v ostalih republikah, sama govorila. Hkrati pa nam je dejala, da upa, da v prihodnjem filmu, ki bo v srbščini, oziroma hrvaščini, ne bo več potrebovala pomoči drugih igralk. Potožila pa je nad novinarji in tudi nad občinstvom, ki bi ji hotelo z raznimi očitki odtrgati del umetniške vrednosti, ki je plod izključno njenega truda. «V lanskoletnem filmu «Pesem», kjer je bila moja vloga slaba, se ni nihče spomnil na sinkronizacijo mojega glasu, ki je bil nedvomno slabši. Sedaj pa, ko je moja vloga Minje uspela, mi hočejo vzeti tudi tisto, kar se odtrgati ne da».

O mladi umetnici smo hotel: zvedeti še kaj več, pa ni bilo mogoče zdržati pred navalom drugih kolegov, novinarjev in fotoreporterjev in sem jo morala zato prepustiti njim. Se prej pa mi je Špela dala svojo sliko, s katero pozdravlja bralce «Primorskega dnevnika».

DORICA MAKUC

NOVE KNJIGE:

«Sodobni domači zdravnik» dober zdravstveni priročnik

Kadar kdo v družini zboli ali kadar imajo otroci razne težave, vedno radi pogledamo v kako knjigo, kjer poljudno piše o boleznih in njih zdravljenju. Žal imamo takih zdravstvenih priročnikov malo. Res jih je nekaj, namenjenih predvsem negi in zdravju otrok, izšlo po osvoboditvi. Toda to je vse premalo za veliko povpraševanje. Razen tega so te izdaje že zdavnaj pošle. Medicina pa tudi iz leta v leto depomore tej zadregi in velikemu povpraševanju po tovrstni literaturi, je Državna založba Slovenije zasnovala posebno zbirko «Popularne medicine», v kateri bo oz. je že izšlo več knjig posvečenih posameznim organom človeškega organizma ali posameznim boleznim.

Najbolj pa bo našim ljudem prišla prav knjiga, ki jo je napisal zdravnik dr. Kurt Pollak in ki je zdaj pod naslovom «Sodobni domači zdravnik» izšla v slovenskem prevodu pri Državni založbi Slovenije. Ta knjiga o zdravju in boleznih je res napisana tako tehtno, zanimivo in poučno, obenem pa o vseh vprašanjih, ki se tičejo človeškega zdravja, da bo zares več kot dragocen zdravstveni priročnik.

Ze vsebina knjige in naslovi posameznih poglavij kažejo, kako temeljito je pisec zastavil svojo knjigo in kako je v njej skušal obdelati vsa poglavja v zvezi s človekovim zdravjem. V prvem delu, ki je, seveda, razdeljen na več poglavij, piše avtor o vrednosti zdravja in njegovem pomenu za posameznika in družbo. V drugem delu govori o bolniški negi na domu. Tu najdemo nasvete za negovanje bolnika, za bolniško sobo, nasvete o tem, kakšna naj bo bolnikova prehrana, pa o uporabi vode, povitkih, kopelih, masaži, pijavkah.

Posebno poglavje v tem delu nosi naslov: Prva pomoč. Najobsežnejši je tretji del knjige, ki govori o človeku in njegovih boleznih. Po razpravljanju o tem, kaj je bolezen in kakšna je funkcija posameznih organov, preide avtor na opisovanje, spoznavanje in značilnosti posameznih bolezni, pri čemer daje praktične nasvete za njih zdravljenje in preprečevanje. Avtor obravnava najprej splošne bolezni, nato nalezljive bolezni, bolezni otroške dobe, bolezni žene in matere, bolezni posameznih organov (srca, ožilja, krvi, dihal, gibal, možganov, kožne bolezni). Zadnji del knjige pa je posvečen raznim metodam zdravljenja.

Prevajalec sam je opozoril na dejstvo, da bi naš človek, živeč v naši družbeni stvarnosti, marsikaj drugače zapisal. Zato izraža željo, da bi domači strokovnjaki začeli pisati podobna dela. Dokler teh nimamo, se pač moramo posluževati tujih del. Zato moramo soditi Pollakovo knjigo predvsem kot strokovnega svetovalca v bolniških težavah ter vodiča v zdravo življenje. V tem pogledu pa bo knjiga «Sodobni domači zdravnik» gotovo odličen zdravstveni priročnik, ki upošteva pri svojih praktičnih nasvetih najsodobnejša dognanja medicinske znanosti. Tako bo našim ljudem nova poljudnozdravstvena knjiga dober svetovalec, opravila pa bo tudi pomembno prosvetno in vzgojno nalogo pri širjenju sodobne zdravstvene misli. V tem pa je njena velika vrednost. Zato bi si želeli samo še: čimveč podobnih knjig.

Sl. Ru.

HOROSKOP

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Vaš vpliv bo tako močan, da vam ne bo mogel nihče škodovati. Ne odkrivajte svojih načrtov. Bodite vljudni z ljubljeno osebo.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Razčistili boste načrte vaših tekmecev, kar vam bo veliko pomagalo za prihodnje odnose. Novo poznanstvo ali prijetna pošta.

DVOJCKA (od 21.5. do 22.6.) Na vidiku je majhen spor poslovnega ali ideološkega značaja. Bodite dosledni. V ljubezni ste preveč zahtevni.

RAK (od 23.6. do 22.7.) Zadeva bo postala zapletena, toda našli boste pot, ki bo najprimernejša. Zelo prijetno razpoloženje med vami in ljubljeno osebo.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Preveč se ženete, kar vam ne bo veliko koristilo. Potreben vam je mir, ki naj prinese nekoliko več razumevanja tudi v družino.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Vsestranski napredek v poslovnih zadevah. Ne bo pa tako gladko v čustvenih zadevah, kjer ste si pokvarili položaj.

TEHTNICA (od 23.9. do 23.10.) Ne bi bilo slabo, če bi del odgovornosti preložili na rame koga drugega. Zaupanje vase je najprimernejše sredstvo za pomirjenje.

SKORPIJON (od 24.10. do 22.11.) Zelo oster spor, kjer vam ne bo lahko ohraniti mirno kri. Vendar se bo vse kar dobro končalo. Tudi doma vse v redu.

STRELEC (od 23.11. do 20.12.) Edino trdna volja vas bo potegnila iz zagate, v katero ste po neumnosti zabredli. Več vljudnosti bi ne škodovalo.

KOZOROG (od 21.12 do 20.1.) Tudi če boste iskali drugje razvedrila, ga ne boste našli, ker vam misli silijo vedno v najbolj bolečo zadevo. Ljubosumje.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Z malomarnostjo in površnostjo ne boste prišli nikamor. Več pozornosti osebki ki jo imate radi. Nervoza.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Dokazati boste morali, da ste sposobni tudi za bolj zahtevne naloge, kajti sicer boste odleteli. Nova prijateljstva.

RADIO TELEVIZIJA

Petek, 3. avgusta 1962

Radio Trst A

7.00: Koledar; 7.30: Jutranja glasba; 11.30: Sopek slovenskih; 11.45: Vrtiljak; 12.15: Za vsakogar nekaj; 13.30: Glasba po željah; 17.00: Gianni Safred ob marimbi; 17.20: Pesem in ples; 18.15: Umetnost, književnost in prireditve; 18.30: Iz simfonične glasbe 19. stoletja; 19.00: Edvard Grieg: Kvartet v g-molu, op. 27; 19.30: Človek in cesta; 19.40: Lecuonovi motivi; 20.00: Šport; 20.30: Gospodarstvo in delo; 20.45: Kmečki ansambel Silvo Tamše; 21.00: Koncert operne glasbe; 22.00: Srečanja s tržaškimi književniki «Anna Maria Tiberi Petroni»; nato Jazz koncert.

Trst

12.00: Plošče; 12.20; 13.15: Glasba za najmlajše; 13.35: Zborovska glasba; 13.50: Cecovini: «Ritorno da Poggio Boschetto» — 6. nadaljevanje; 14.55: Tartinijeva glasba.

Koper

6.15: Jutranja glasba; 7.00: Prenos RL; 7.15: Glasba za dobro jutro; 8.00: Prenos RL; 12.00: Glasba po željah; 12.37: Turistične beležke; 12.50: Glasba po željah, II. del; 13.40: Zbor Slovenske filharmonije; 14.00: Vedro in popularno; 14.30: Melodije iz Lehárjevih operet; 15.30: «Pod lipo»; 16.00: Glasovi in orkestri; 16.30: Jugoslavija v svetu; 16.40: Operne skladbe; 17.40: Orkester Scholz; 18.00: Prenos RL; 19.00: Orglje in godala; 19.30: Prenos RL; 22.15: Ansambel Cicci Santucci; 22.35: Večerna komorna glasba; 23.00: Prenos RL.

Nacionalni program

6.30: Vreme na ital. morju; 8.20: Omnibus; 10.30: Ljubavna pisma; 11.00: Nadaljevanje Omnibusa; 12.00: Pojo Abbate, Davis itd.; 13.30: «Pahljača»; 14.45: Vreme na ital. morju; 15.15: Percy Faith in njegov orkester; 15.30: Glasbeni karnet; 15.45: Ital. pesmi in plesi; 16.00: Radijska igra «Pesem policijske ure»; 16.30: Preludiji in plesi iz oper; 17.25: Slavni koncerti; 18.00: Koncert lahke glasbe; 19.00: Grška glasba; 20.25: F. Chiesa: «Marčni čas» — tretje nadaljevanje; 21.00: Simfonični koncert; 22.15: Plesna glasba.

II. program

8.00: Jutranja glasba; 8.50: Današnji ritmi; 9.35: Glasbeni program; 10.35: Pojo Costello, Daliara itd.; 11.00: Glasba za vas, ki delate; 14.00: Pevski program; 14.45: Za prijatelje plošč; 15.00: Slavni interpreti: Alfred Crotot; 15.35: Pisan popoldanski program; 16.35: Plošče; 17.35: Mala enciklopedija; 17.45: A. Campanile: «L'arte di morire»; 19.50: Ritmi ob luninem svitu; 20.35: Madžarska glasba; 21.35: Dokumentarij «Življenje pod ničlo».

III. program

18.00: Ekonomska rubrika; 18.40: Ital. periodični tisk; 19.00: Chavezova skladba; 19.15: Francoska kultura; 19.30: Vsakovečerni koncert; 20.30: Revija revij; 20.40: Bach, Schoemberg in Mahler; 21.20: Tri enodejanke Maxa Auba.

Slovenija

5.00: Dobro jutro!; 8.00: Poročila; 8.05: Iz Gershwinove opere «Porgy in Bess»; 8.30: Zabavni kaleidoskop; 8.55: Pionirski tednik; 9.25: Radenković: Concertino za klavir in orkester; 9.43: Slovenske narodne; 10.15: Od tod in od ondod; 11.00: Mozartov Trio št. 4; 11.25: Rolf in Aleksandra Becker: Dovolite — ime mi je Coy; 12.05: Pozdrav iz Vranja; 12.15: Kmetijski nasveti; 12.25: Melodije; 13.15: Obvestila; 13.30: Z junaki Donizettijevih oper; 14.05: Glasbeni omnibus; 14.30: Prireditve dneva; 14.35: V domačem tonu; 15.20: Samo za orkester; 15.30: Srečanje z Mendelssohnom; 16.00: Vsak dan za vas; 17.05: Pianist Carl Seemann; 17.40: Mali klub ljubiteljev popevk; 18.00: Aktualnosti doma in v svetu; 18.10: «Stirje grobijani»; 18.45: Iz naših kolektivov; 19.00: Obvestila; 19.05: Glasbene razglednice; 20.00: Vivaldi: Concerto grosso; 20.15: Zunanjepolitični pregled; 20.30: Zbori Orlanda di Lassa; 21.00: Orkester Parramor; 21.15: Oddaja o morju; 22.15: Vabimo vas na ples; 22.50: Literarni nokturno; 23.05: Iz sodobne glasbene literature.

Ital. televizija

18.30: Program za najmlajše; 19.30: Italijanski šport; 20.20: Sportne vesti; 20.30: Dnevnik; 21.05: Goldonijeva komedija «Dobra mati»; 23.30: Dnevnik.

DRUGI KANAL

21.10: Film «Borba med gangsterji»; 22.50: Dnevnik; 22.30: Balet «Bodalo»; 22.45: Kitarist John Williams.

Jug. televizija

JTV 20.00: TV dnevnik Zagreb 20.20: Dokumentarni film; 20.40: Vse zaradi nje — ameriški film.

Goriško-beneški dnevnik

SKLEPI OBČINSKEGA SVETA V DOBERDOBU

Revnejši sloji bodo plačevali manj družinskega davka

Odobreno posojilo za otroški vrtec v Doberdobu

V soboto ob 20,30 uri je bila v Doberdobu seja občinskega sveta.

Po prečitanju zapisnika prejšnje seje so prešli na ostale točke dnevnega reda. Odobrili so posojilo v znesku 2,500.000, ki ga je občina najela za otroški vrtec in občinski davek na javna zemljišča. Bolj se je zavlekla debata o povišanju odbitka pri odmeri družinskega davka. Predlogi občinskih svetovalcev Karla Lavrenčiča ter Karla Černica sta si bila slična, zaradi tega so vzeli v poštev predlog svetovalca Lavrenčiča. Družinski davek bi se zaračunal tako: dohodki do 800.000 lir bi bili obdavčeni na 50% vsoti z odbitki 240.000 lir za poglavarja družine ter 50.000 lir na vsakega družinskega člana.

Primer:	800.000 manj 50%	= 400.000 lir
Odbitki:	240.000	
	50.000 × 3 = 150.000	(žena in 2 otroka)
Skupaj	390.000	
Odbitki		390.000 lir
Obdavčljivi znesek		10.000 lir

Za dohodke od 800.000 do 1.200.000 lir bi odbili samo 40%, ostalo naj bi se ne spremenilo; od 1.200.000 lir naprej pa bi odbili 30%. S tem bi odpravili krivico do tistih, ki zaslužjo malo, ker bi bili oproščeni družinskega davka. Dočim bi bili drugi, ki imajo večje dohodke temu primerno obdavčeni.

Prešli so na glasovanje pri katerem je sedem občinskih svetovalcev glasovalo za, štirje pa so se vzdržali.

Po tej točki so obravnavali pri slučajnostih še nekatere druge upravne zadeve in nato zaključili sejo ob 23.30 uri.

le.

Danes stavka gradbenih delavcev

Danes od 10. do 12. ure dopoldne je proglašena v vsej goriški pokrajini stavka gradbenih delavcev zaradi nepopustljivosti delodajalcev, ki niso hoteli priti niti na sestanek, ki je bil pred dnevi sklican na uradu za delo za pogajanja. Med stavko bodo tri sindikalne organizacije priredile sindikalna zborovanja stavkajočih v Gorici, Tržiču in Gradežu, povsod z začetkom ob 10.30.

V Gorici bo govoril na zborovanju pokrajinski tajnik CGIL Bergomas, v Gradežu pokrajinski tajnik CISL, Marinello, v Tržiču pa tajnik delavske zbornice za stavbince E. Sfiligoj.

Novi knjigovodje v Gorici

Na višji trgovski šoli E. Fermi v Gorici so te dni objavili izide zrelostnih izpitov dijakov zadnjega letnika te šole. Kandidatov za zrelostni izpit je bilo 86 in od teh jih je izdelalo 45, dočim jih ima 39 ponavljalne izpite, dva pa sta bila zavrnjena.

Med novimi knjigovodji je tudi precej Slovencev, ki so morali obiskovati italijansko šolo, ker v Gorici nimamo Slovenci svoje šole te vrste niti ne slovenskih vzporednih razredov. Naj navedemo imena nekaterih: Nadja Bratoš, Nevina Čotar, Aleksander Hoban, Anton Jakončič, Marija Medvešček in Nadja Uršič.

Počitnice v podgorski predilnici

Jutri, v soboto, bodo še zadnjič tulile sirene v podgorski predilnici, potem pa bodo za dva tedna umolknile in stroji obstali. Delavstvo bo namreč imelo dva tedna skupnih poletnih počitnic, ki bodo trajale do vključno v soboto 18. t. m. Z normalnim delom bodo torej pričeli v ponedeljek 20. avgusta.

Tudi v OET v Tržiču bodo imeli istočasno poletne počitnice.

Kino

VERDI. Zaprto

CORSO. 17.00: «Ledena past» (La trappola di ghiaccio), J. Coutu in M. Genes. Ameriški barvni film Walt Disneya. Sledi barvni dokumentar o Donavi.

VITTORIA. 17.30: «Grad grozote» (Il castello dell'orrore), K. Dor in S. Lovitz. Ameriški črnobeli policijski film E. Wallaceja.

CENTRALE. 17.30: «Nevarno poizvedovanje» (Indagine pericolosa), J. Hawkins in A. Dahl. Ameriški črnobeli film.

DEŽURNA LEKARNA

Danes ves dan in ponoči je odprta v Gorici lekarna URBANI-ALBANESE, Korzo Italia št. 89, tel. 24-43.

TEMPERATURA VČERAJ

Včeraj smo imeli v Gorici najvišjo dnevno temperaturo 31 stopinj ob 14.30 in najnižjo 13.8 stopinje ob 4.40. Povprečna dnevna vlaga je znašala 55 odst.

GORIŠKI OBČINSKI ODBOR O DEŽELI

Zakonodajna avtonomija in finančna sredstva osnova za gospodarski razvoj dežele

Deželni statut je treba izkoristiti tudi za goriško pokrajino

Danes ob 18. uri ponovna seja občinskega sveta

V našem poročilu z zadnje seje občinskega sveta v Gorici smo omenili, da je v odgovor na številne interpelacije in resolucije svetovalcev, podžupan dr. Gallarotti prečital daljšo izjavo, v kateri občinski upravni odbor pojasnjuje svoje stališče do deželne avtonomije in kaj pričakuje od nje.

V tej izjavi je rečeno, da so pričakovali brez kakšnega praznega frazarenja povezavo z državo v civilno in socialno napredni skupnosti, ki naj bi bila gospodarsko zdrava in ki naj bi jo solidarno sestavljale tri pokrajine. To pomeni tudi solidarnost in kompaktnost obmejnega prebivalstva, ki naj bo ščit svobodnih in italijanskih civilnih tradicij mirnega sožitja med prebivalstvom. Pričakovali smo, pravi ta izjava, nek gibčen in centraliziran organizem, ki naj bi ustvaril novo demokratično deželno zavest s priznanjem potreb in zahtev posameznih področij. Zahtevali smo poseben statut, ki naj bi s posebno upravno in zakonodajno avtonomijo in s posebnimi finančnimi sredstvi, katera naj bi okrepila in podprla naše tako kritično gospodarstvo, zaščitili najboljše krajevne energije, zlasti delovno silo, ki mora često v emigracijo.

Zahtevali smo nadalje široko zakonodajno možnost in dovolj finančnih sredstev za valoriziranje krajevnih ustanov, občin in pokrajin za gospodarsko načrtovanje v industriji, trgovini, kmetijstvu in na vseh drugih področjih, na katerih se udejstvuje naše prebivalstvo. Deželni statut, ki je bil odobren 24. julija v poslanski zbornici, vsebuje vse to.

V čl. 10 se predvideva okrepitev občin in pokrajin. Čl. 32 daje možnost, da bi imeli tudi v Gorici deželne urade. Stevilne nove finančne možnosti bi lahko dežela dala Gorici. Tu pa je potrebna naša sposobnost, da se bomo znali vključiti s primernimi rešitvami in izkoristiti prednosti deželne avtonomije. Prosta cona, kakor tudi vse druge olajšave bo še naprej urejevala država.

Vprašanje Gorice kot glavnega mesta ni našlo učinkovite podpore. Vendar pa ni nobena pokrajina ali področje doseglo kakšne posebne prednosti. Skupen cilj je dežela z dobrim statutom in to je bilo doseženo.

V izjavi se na to polemizira z demagoškim stališčem desničarskih strank, ki so nasprotovale izvedbi deželne avtonomije ter poudarja: hoteli smo deželo predvsem za tisto, kar lahko nudi našemu prebivalstvu. Ta dežela se ne poraja iz kakšnih jalovih motivov, ampak iz dolge avtonomistične tradicije. Zato se moramo pripraviti in izkoristiti poseben deželni statut v korist Gorice in goriške pokrajine.

Kot smo že v našem prejšnjem poročilu omenili, se je začela že na torkovi seji debata s kritičnimi pripombami k tej izjavi goriškega občinskega odbora. Takrat pa sta lahko govorila samo odv. Sfiligoj (SDZ) in geom. Chiozza (PLI) in se bo debata nadaljevala na prihodnji seji občinskega sveta, ki je določena za danes zvečer ob 18. uri. Na njej bodo morali svetovalci odobriti še celo vrsto točk dnevnega reda, ki so ostale nerešene in med katerimi je tudi prispevek občine nogometnemu društvu Juventine iz Standreža.

Poletne počitnice trgovin

Pokrajinska zveza trgovcev v Gorici je objavila drugi seznam goriških trgovin, ki bodo imeli v avgustu po ves dan ali pa po pol dneva zaprte svoje trgovine zaradi poletnih počitnic. Trgovine, ki bodo imele zaprto samo popoldne, bodo ostale odprte ob sobotah in v dnevih pred prazniki po ves dan. Te trgovine so naslednje:

V Podgori bo imela zaprto od 6. do 22. avgusta trgovina jestvin Valburga Cocianni iz Ul. Madonnina del Fante 4.

V Ločniku trgovine Duilio De Fornasari, Ul. Persoglia 26, zaprto popoldne od 1. do 31. avgusta; Augusto Bressan od 1. do 20. avgusta; Gaetano Azzano od 1. do 20. avgusta in Virginia Bressan zaprto od 7. do 22. avgusta popoldne.

V Gorici Giuseppe Masina, Ul. d'Aosta 6, zaprto popoldne od 1. do 31. avgusta in Enrico Tommasini, Ul. Casale 46 od 1. do 31. avgusta.

Naslednje trgovine v Gorici pa bodo v navedenem razdboju ostale zaprte po ves dan:: Daniele Ursic, Ul. Cappuccini 8, od 4. do 11. avgusta; Arrigo Bressan na Travniku 6, od 6. do 22. avgusta; Rodolfo Lutman, dediči, Travnik 26, od 6. do 22. avgusta; Braunizer e Magris, Ul. Leopardi 24, od 12. do 24. avgusta; družba SMUT, Travnik 20, od 13. do 22. avgusta; Luciano Valli, Ul. Mazzini 9, od 13. do 22. avgusta; Bruno in Clara Mian, Corso Italia 29, od 15. do 26. avgusta; Antonio Fabretto, Ul. Montesanto 99, od 12. do 22. avgusta in Candido Tomani, Korzo Verdi, od 17. do 31. avgusta.

Otrok se je oparil z vrelo vodo

Včeraj popoldne je bil 15 mesecev star Mariano Gruzovin iz Gorice Ul. Duca d'Aosta 17 na obisku pri svoji stari materi v Podgori Ul. Trapani št. 14. Ko je stara mati kuhala kavo v lončku in je voda že zavrela, se je za trenutek odstranila. To je bilo dovolj, da je mali Mariano prijel za lonček in se polil z vrelo vodo.

V bolnišnici, kamor so ga pripeljali sinoči okrog 19.30, so ugotovili, da si je otrok povzročil opekline druge stopnje po vsem obrazu in so ga zato pridržali za 10 dni na zdravljenju.

Ples v Števerjanu

Prosvetno društvo «Briški grič» v Števerjanu priredi dne 4., 5. in 6. avgusta v Uklancih pri Klanjščkovih ples na prostem.

Vse tri dni bodo plesali od 20. ure dalje. Deloval bo tudi dobro založen bufet, kjer bodo točili dobro briško kapljico, pa tudi domačega prigrizka ne bo manjkalo. Bufet bo odprt v soboto od 18. ure dalje, v nedeljo od 11. ure dalje. Igrala bo odlična godba iz Gorice. V soboto nastopi na prireditvi tudi godbeni trio iz Doline.

Urejen je tudi prostor za parkiranje vozil.

K ČIMVEČJI UDELEŽBI VABI ODBOR.

PO PRENOVITVI IN POVEČANJU

Ugodni pogoji za študij v Dijaškem domu v Gorici

Priprave med počitnicami za novo šolsko leto

Čeprav smo sredi šolskih počitnic in je že marsikateri šoloobvezni otrok pozabil, da bo treba čez dva meseca zopet nazaj v šolske klopi, pa v obnovljenem Dijaškem domu v Gorici ne počivajo. Vodstvo doma nadzoruje zidarska dela, s katerimi urejajo delavci zunanji izgled doma in zemljišča okrog njega, predvsem pa skrbi za vpisovanje otrok, ki naj bi prišli v jeseni v zavod.

Vpisovanje se je pričelo že pred časom, in nekateri starši so že pohiteli z vpisom, saj bo na novo opremljen dijaški zavod, ki je povečal tudi svojo kapaciteto, nedvomno privabil v srednje šole v Gorico tudi otroke tistih staršev, ki so bili zaskrbljeni kam naj spravijo otroka, ki zaradi oddaljenosti ne morejo vsak dan v Gorico.

Vodstvo doma je obiskalo in se z njimi pogovorilo, starše srednješolcev in tudi osnovnošolcev, ki bodo letos prvič sprejeti v dijaški dom, predvsem v tistih krajih, ki so najbolj prepuščeni raznarodovalnemu vplivu in kjer slovenske šole sploh ni. Povsod so slovenski vzgojitelji skušali čim podrobneje opisati življenje v dijaškem zavodu v Gorici, ki je s svojim dosedanjim delovanjem omogočilo že številnim mladim ljudem iz Goriške in Beneške Slovenije, da obiskujejo slovensko srednjo šolo, si pridobe potrebno znanje za življenje in poklic, ki jim bo zajamčil njihov materialni obstoj. V dijaškem zavodu se slovenski otroci približajo tudi sadovom, ki jih je doslej rodila slovenska kultura in od bliže spoznajo tudi tiste kulturne vrednote, ki dičijo italijanski narod s katerim prebivamo na isti zemlji.

Dijaški dom je v ponos slovenske manjšine na Goriškem in v Beneški Sloveniji in starši, ki svoje otroke izroče v varstvo vzgojiteljem te tako važne ustanove, se bodo z vsesplošnim razvojem svojih najdražjih lahko prepričali, kakšne so smernice in vzgojna sredstva, katerih se poslužuje slovenski dijaški dom pri vzgajanju in izobraževanju mladega človeka, ki mu bo zaupan v varstvo!

Obvestilo dijakom

Uprava Dijaškega doma v Gorici sporoča staršem vseh tistih otrok, ki imajo popravne izpite, da se bodo začele lekcije za popravne izpite v ponedeljek, 6. t. m. ob 9. uri v Dijaškem domu v Gorici, Ul. Montesanto 84.

Cesto v Doberdobu popravljajo

V Doberdobu so pokrajinski cestarji začeli na novo asfaltirati cesto, ki pelje skozi vas. Na več krajih so se pojavile luknje in razpoke. Doberdobci so zadovoljni, da je pokrajinska uprava takoj pričela s popravilom okvar na cesti. Toda še z večjim zadovoljstvom bi sprejeli vest, če bi se kaj kmalu odločili za asfaltiranje ceste Devetaki - Doberdob ter Doberdob - Selce.

Upamo, da bodo pristojne oblasti zahteve kraškega prebivalstva upoštevale in dale prednost asfaltiranju teh kritičnih prometnih zvez. Po drugih občinah so že asfaltirane tudi stranske vaške ceste; zlasti na Tržaškem so mnogo na boljšem kot pri nas.

Nadejamo se, da bodo oblasti pristopile na pomoč občini, ker so tudi občinske ceste v zelo kritičnem stanju.

le.

Dve nezgodi kolesarjev

Sinoči nekaj po 18. uri je prišel po pomoč v goriško bolnišnico 29-letni Romano Tarticchio iz Gorice Ul. Brigata Pavia 29. Imel je na glavi veliko bunko, ki jo je dobil, ko se je peljal s kolesom, na nekem ovinku, kjer je bila cesta posuta z gramozom. Ker je imel tudi pretres možganov, so ga pridržali v bolnišnici za 7 dni na zdravljenju.

Ob 21. uri pa so pripeljali v bolnišnico še 18-letnega Franca Compassija iz Gorice Ul. Toti 10. Ko se je peljal s kolesom po Ul. Brigata Pavia in se je hotel ogniti drugega kolesarja, je zletel tako nerodno na tla, da se je ranil na levi roki in na levi nogi.

Kadar se avtobus prenaglo ustavi

Včeraj okrog 17. ure se je peljala 49-letna Marija Pison iz Podgore Ul. Calvario št. 60 z mestnim avtobusom na progi za Podgoro in Ločnik. Ker je šofer avtobusa nekje naglo zavrl, da bi preprečil trčenje z drugim vozilom, je žena izgubila ravnotežje ter se udarila na desni strani.

Šport-šport-šport

KOLESARSKA DIRKA PO JUGOSLAVIJI

Zjutraj Poljak Slovinski popoldne Italijan Nardello

Danes počitek, jutri pa 8. etapa od Banja Luke do Zagreba

BANJA LUKA, 2. — Danes so udeleženci kolasarske dirke po Jugoslaviji vozili v dveh poletapah. V dopoldanskih urah jih je čakala 100 km dolga pot iz Beograda do Sida, v popoldanskih pa so od Slavonskega Broda vozili do Banje Luke. V prvi poletapi je zmagal Poljak Slovinski, ki se je malo pred zaključkom dopoldanske vožnje rešil nevarnih tekmecev in privozil z naskokom kakih 100 m sam do cilja. Poljak je progo privozil v 2 urah 06'54". Na drugo mesto se je uvrstil Italijan Santini, na tretje pa Avstrijec Mueller. Oba sta privozila na cilj s časom 2 uri 07'. V glavnini, ki je prišla takoj za njima, so bili vsi preostali udeleženci dirke.

Današnja prva poletapa je potekala mirno, kar je popolnoma razumljivo ne samo zaradi kratke proge, temveč tudi ker je ta potekala po gladki avtomobilski cesti.

Druga poletapa pa se je končala z zmago zmagovalca I. etape Italijana Nardella, ki je bil na ulicah Banja Luke hitrejši od šestih kolesarjev, s katerimi je privozil do mesta. Ta skupina je rabila za 82 km dolgo progo od Slavonskega Broda, kamor so kolesarje odpeljali z avtobusi, pa do Banja Luke 1 uro 57'13". Drugi je bil Poljak Pavlak, tretji pa član slovenske ekipe Ukmar. Za temi so se uvrstili Jusko (Madžarska), Italijan Tognolo in Sebenik, medtem ko je bil na čelu druge skupine, ki je privozila do cilja v 1 uri 58'07", Bolgar Bobekov. V istem času je privozil do Banje Luke tudi nosilec rumene majice Skerlj, kateremu se je v zadnjih kilometrih druge poletape posrečilo ohraniti znak najboljšega. Skerlj tako še vedno vodi v splošni lestvici tudi po sedmi etapi s časom 19 ur 50'32". Drugi je Sebenik, tretji član hrvaške ekipe Valčič. Njima sledita Nardello s časom 19 ur 51'39" in Couche (Belgija).

Jugoslovanska reprezentanca je tudi po današnjih dveh poletapah ohranila vodstvo v ekipni lestvici s časom 59 ur 32'31".

Jutri bo v Banja Luki odmor, popoldne pa bodo kolesarji odšli na 198 km dolgo 8. etapo Banja Luka - Sisak - Zagreb.

BOKS

LIGNANO, 2. — Nino Benvenuti je nocoj gladko premagal po točkah Francoza Mohameda La Noira.

ATLETIKA

BRUSELJ, 2. — Sestnajst držav se bo udeležilo mednarodnega vajaškega prvenstva v atletiki, ki bo od petka do nedelje v Bois le Duc. Za tekmovanje so se prijavile Francija, Luksemburg, Tunizija, Maroko, Grčija, Irak, Avstrija, Pakistan, ZDA, Zapadna Nemčija, Norveška, Holandska, Finska, Turčija, Belgija in Italija.

Med nastopajočimi bo tudi Američan Dave Tork, ki je s palico skočil 4,93 m.

***

HELSINKI, 2. — Po prvem dnevu atletskega dvoboja je Finska v vodstvu nad Svedsko s 108 točkami proti 100.

TENIS ZA POKAL «DE GALEA»

Italija-Francija 1:1 Sovjetska zveza-Belgija 2:0

Presenetljiva zmaga Italijana Maiolija nad Jauffretom

VICHY, 2. — Kljub neugodnemu vremenu je precej gledalcev napolnilo tribune teniških igrišč Sporting Cluba, da bi prisostvovali polfinalnim dvobojem za pokal De Galea med Francijo in Italijo na eni in Sovjetsko zvezo ter Belgijo na drugi.

V prvem srečanju v singlu med Francijo in Italijo je Jean Claude Barclay odpravil Italijana Giorgia Bologno s 6:1, 6:0, medtem ko je v drugem prišlo do presenečenja. Italijan Giordano Maioli si je namreč privoščil Francoza Francoisa Jauffreta in tako izenačil stanje. V prvem setu je Francoz gladko obvladal tekmeca in zaključil igro s 6:1. V drugem pa se mu je Italijan oddolžil in ga zaradi številnih napak odpravil z istim razmerjem. V odločilnem tretjem setu je Jauffret uspešno začel in si je zagotovil vodstvo s 5:2. Tedaj se je Italijan opomogel in je Francoza najprej dohitel pri 5:5 ter si nato zagotovil še nadaljnja dva niza in zmagal.

V igri z Bologno je Barclay pokazal odlično tehniko in hitro igro ter je brez posebnih težkoč odpravil v borih 35 minutah nasprotnika, kateremu je prepustil samo en set. Po prvem dnevu je stanje med Italijo in Francijo neodločeno 1:1.

V drugi polfinalni tekmi je Sovjetska zveza v vodstvu z 2:0 nad Belgijo. Džaharičvile je odpravil igralca Davisovega pokala Gronckela 10:8, 3:6, 6:3, Metreveli pa Drossarda 10:8, 7:2.

Vratar ALDO NARDIN, ki je v pretekli sezoni igral v ekipi naraščajnikov pri Juventini iz Standreža, se je tako dobro odrezal, da so ga za nastopno nogometno sezono angažirali za nogometno ekipo v Arezzu. Ob odhodu v Toskano mu njegovi klubski tovariši in prijatelj voščijo vso srečo.

KER SE SE NI PREDSTAVIL

Modena prijavila trenerja Čirića FIGC

MODENA, 2. — Modena Football Club je prijavil italijanski nogometni zvezi jugoslovanskega trenerja Čirića, ki se do danes ni kljub dogovoru, ni predstavil, da bi prevzel trening nogometne najstorice. Čirić je pred tednom dni javil, da je jugoslovanska nogometna zveza stavila «veto» na njegovo premestitev v Modeno in od tedaj se ni več oglasil.

ODTUINTAM

NOGOMET

Mulat in «oriundo» za milanski Inter

MILAN, 2. — Vodstvo Interja se pogaja za nakup igralca Jaira Da Coste, ki je nastopal v vrstah brazilskega kluba Portoguesa. Vse kaže, da bo milanski klub kupil mulata za 110 milijonov, od katerih jih bo 15 končalo v žepih nove pridobitve Interja. Ker pa ima milanski klub s Hitchensom in Suarezom že dva tujca, kot je predvideno po pravilniku, bo verjetno posodilo Da Costo Genoi. Izvedelo se je, da Inter skuša kupiti na južnoameriškem trgu napadalca italijanskega porekla (oriunda).

***

FIRENCE, 2. — Nocoj je prispel iz Južne Amerike v Firence brazilski nogometaš Almir, ki bo v letošnji sezoni igral v vrstah Fiorentine. Kmalu po prihodu je Almir odpotoval v San Sepolcro pri Arezzu, kjer so njegovi klubski tovariši na skupnem treningu.

V HOJI NA 5 KM

Nov rekord A. Pamicha

GENOVA, 2. — Abdon Pamich je danes med atletskim mitingom na stadionu San Martino dosegel nov italijanski rekord v hoji na 5 km. Prejšnji rekord je pripadal s časom 21'31"8 od daljnega 1911. leta Altimaniju. Novi rekord Pamicha je za desetinko sekunde boljši in sicer 21'31"7.

Pamich je v vmesnih kilometrih prehodil progo kakor sledi:

1 km — 4'16"2
2 km — 8'34"
3 km — 12'53"7
4 km — 17'11"9

Za Pamichem sta se uvrstila Serchinic s časom 24'50"5 in Bardasso s 24'59".

PLAVANJE

LJUBLJANA, 2. — V tekmovanju za plavalni pokal Jugoslavije je kranjski Triglav premagal danes v Ljubljani moštvo beograjskega Partizana s 16.399 točkami proti 15.975.

PRETRESLJIVE ZGODBE

STEVE O'CONNELL

DVA SOSEDA

Prekrižal sem roke:

«Nisem dolžan povedati!»

Lidder se je nasmehnil:

«Ne mislite, da boste pridobili na času, to vam tako ne bi nič koristilo. Menda ne računate, da pojdete nocoj tja!»

«Nimam najmanjšega namena, imam pa pravico, da ne odgovarjam.»

Lidder je pograbil telefon in poklical kolega iz grofije Byron. Kljub mojemu molku je v pol ure dobil naslov mojega posestva ob jezeru.

«Dobro me poslušajte,» sem rekel in glas se mi je tresel od jeze. «Nikar ne mislite, da boste tudi tam naredili tako svinjarijo, kakor ste jo tu, ker bom takoj obvestil guvernerja in bom poskrbel da vas odpustijo. Kakšna svojeglavost je to!

Lidder se še zmenil ni za moje besede. Bil je dobre volje, prasec, in si je mel roke.

«Chilton, ukaži možem, naj se vrnejo jutri in naj vse lepo pospravijo.»

Šel sem za Lidderjem do vrat:

«Vsaka cvetica, gospod narednik, vsaka travica se mora vrniti na svoje mesto, sicer pojdem k odvetniku.»

Ostal sem sam, bil sem nemiren in slabe volje. Okoli enajstih je nekdo nalahno potrkal na vrtna vrata. Šel sem gledat. Bil je Fred Treeber. Videti je bilo, da se kesa.

«Žal mi je,» je začel.

«Zakaj si povedal za tisto hišico?

«Govorili smo, pa mi je ušlo z jezika.»

Komaj sem bzrdal svoj bes.

«Vse mi bodo uničili ti prekleti dedci! In ravno zdaj, ko sem si nazadnje le naredil malo travnika.»

Po meni je vse vrelo.

«Ali tvoja žena spi?» sem ga vprašal.

Fred je prikimal.

«Ne bo se zbudila pred jutrom. Poznam jo,» je rekel.

Vzel sem klobuk in površnik ter šel s Fredom v klet njegove hiše.

Truplo moje Emilije je bilo spravljeno v kotu in pokrito z veliko ponjavo. Tu je bilo dobro skrivališče. Fredova žena sploh ni zahajala v klet.

S Fredom sva prenesla Emilijo v mojo klet. Tla so bila razrita kakor na bojišču.

Položila sva jo v najglobljo jarek in jo pokrila z zemljo, kolikor, sem sodil, da je potrebno.

Fred me je začudeno gledal.

«Si gotov, da je ne najdejo?»

«Pa še kako! Jutri pridejo delavci, zasuli bodo jame in napravili tlak.»

Šla sva k meni v kuhinjo.

Fred me je še zmeraj negotovo in nemirno gledal.

«Koliko časa bom moral zdaj čakati pa jaz?» je vprašal.

«Vsaj eno leto,» sem odgovoril. Ne smeva se izpostavljati nevarnosti: ko bo moja zadeva dokončno v arhivu. Takrat boš lahko ti naredil isto in jaz ti bom vrnil uslugo.»

Fred je vzdihnil.

«Potrpeti bo treba in čakati. Sicer sva se tako zmenila. Žrebala sva, kdo bo prvi na vrsti in ti si dobil.»

Po kratkem premoru je nadaljeval:

«Čakaj, Albert, si tisto mislil zares?»

«Kaj?»

«Ko si rekel, da ne boš več šahiral z menoj?»

Pomislil sem, da bi mi zaradi tega tepca policija kmalu razrila še oni košček sveta, in malo je manjkalo, da ga nisem pri priči nagnal. Toda še zmeraj sem ga potreboval. No, saj se je svojega čvekanja tudi kesal.

«Ne, nisem mislil zares.»

«O, prav!» je vzkliknil zadovoljno. «Torej grem po šah.»

Tisto noč je dobival partijo za partijo, kar ni čuda.

BILLY ROSE

Papirnata kozarca

Sinoči sem v neki gostilni naletel na prijatelja Sama Beckerja, časnikarja.

«Ni te bilo na spregled kar celih štirinajst dni,» sem mu rekel. «Kaj to pomeni? Je kaj posebnega?»

«Raje reči: kaj čudnega,» mi je odgovoril časnikar, «a ne morem z rečjo na dan, ker nimam dokazov za vsak posamezni primer.»

«Morda se ti pa izdere, če mi boš o vsem pripovedoval,» sem mu namignil.

«No, glej,» je začel Sam, «pred kakšnimi dvanajstimi dnevi so ljudje videli nekega človeka, kako jo udere s pomola štev. 90 newyorškega pristanišča in kriči na vse grlo ter maha z rokami kakor obsedence. Ko je stekel čez cesto, ga je povozil kamion. V mrtvašnici so mu našli v žepu ključ neke sobe iz hotela v središču mesta, dva zmečkana papirnata kozarca, kakšnih 80 dolarjev in avtomobilsko knjižico na ime Charles Fitzgerad iz Bostona.

Poizvedba v hotelu je dognala, da je neki zakonski par z imenom Fitzgerad prišel pred dvema dnevoma in da je tisti večer gospa odpotovala v Evropo. Ko sta zakonca šla na ladjo, je prispela brzojavka od nekega zdravnika iz Bostona in ta se je zanimal za gospejino zdravje.

Policija se je po radiu povezala z gospo Fitzgerad. Se sanjalo se ji ni, kaj bi moglo povzročiti tako čudno vedenje njenega moža. Iz Cherburga se je vrnila z letalom na možev pogreb. Za policijo je bila zadeva zaključena. Šlo je za običajen primer človeka pod kamionom.

A kdo ve zakaj me ta zaključek ni zadovoljeval. Povsem spodoben gospod poljubi ženo za slovo, gleda, kako se oddaljuje parnik in na lepem začne zijati kakor obseden in od vihra sam ne ve kam. Zakaj, a?

V Bostonu sem se dolgo razgovarjal z zdravnikom, ki je poslal brzojavko, s sosedi Fitzgeradovih in s samo gospo Fitzgeradovo.

Po mnenju sosedov Charles Fitzgerad ni bil tak ugledec gospod, za kakršnega je hotel veljati. Oženil se je z denarjem, ne pa s svojo zaročenko in brž od poroke je prebil dolge popoldneve pri igri bridgea, večere pa v veseli ženski družbi. Gospa Fitzgeradova pa je bila ena od tistih krhkih in bolehnih žensk, ki se zlepa ne pritožujejo, a ki kažejo jasne znake svojega trpljenja. Bolehala je za močno hipohondrijo in zdravnik ji je nasvetoval, naj odpotuje v Francijo, ker potrebuje, je rekel, sonca. A ko je govoril z menoj, je zdravnik priznal, da še najbolj potrebuje to, da je daleč od moža.

Po mojem je misel na ženino potovanje rodila v Fitzgeradovi glavi poseben načrt, tega namreč, da bi se je izmebil in podedoval vse njeno imetje.

Gospa Fitzgeradova je obilno jemala uspavalna sredstva in možu se je posrečilo da ji je izmaknil iz škatlice kakšnih dvanajst praškov. Da bi se zavaroval, je Fitzgerad večer pred ženinim odhodom brzojavil zdravniku, češ da je zaskrbljen, ker žena jemlje preveč uspavalnega sredstva in ga je prosil nasveta. Potem je šel z njo na ladjo s svojim orožjem: steklenico whiskyja in z dvema papirnatima kozarcema. Njegovi ženi so se sicer upirale žgane pijače, a Fitzgerad si je mislil, da jo bo zaradi posebne prilike slovesa že kako pregovoril, ali napravi kakšen požirek.

Prepričan sem, da je bilo v enem tistih dveh papirnatih kozarcev toliko uspavalnega praška, da bi bil ubil tudi boksarja težke kategorije. Tako bi se napravil videz, da je gospa Fitzgeradova napravila samomor ali pa da je po pomoti vzela preveč uspavalnega sredstva.

(Nadaljevanje sledi)

UREDNIŠTVO: TRST — UL. MONTECCHI 6-II. TELEFON 93-808 IN 94-638 — Poštni predal 559 — PODRUŽNICA GORICA: Ulica S. Pellico 1-II, Tel. 33-82 — UPRAVA: TRST — UL. SV. FRANČIŠKA št. 20 — Tel. št. 37-338 — NAROČNINA: mesečna 650 lir. — Vnaprej: četrtletna 1800 lir, polletna 3500 lir, celoletna 6400 lir — FLRJ: v tednu 20 din, mesečno 420 din — Nedeljska: posamezna 40 din, letno 1920 din, polletno 960 din, četrtletno 480 din — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za FLRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stritarjeva ulica 3-I, telef. 21-928, tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani 600-14/5-375 — OGLASI: Cene oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 100, finančno-upravni 150, osmrtnice 120 lir. — Mali oglasi 30 lir beseda. — Vsi oglasi se naročajo pri upravi. — Odgovorni urednik: STANISLAV RENKO — Izdaja in tiska Založništvo tržaškega tiska, Trst